

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

**«Οι συνέπειες και οι κίνδυνοι της
δημοκρατικοποίησης της Ταϊβάν, για τις σχέσεις της
με την Κίνα»**

**«The consequences and risks of Taiwan's
democratization for its relations with China»**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ρεστέμης Γεώργιος

A.M.: 2222M013

ΕΠΙΒΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΜΩΝΗΣ

Αθήνα, 2023

Τριμελής Επιτροπή

1 Κωσταντίνος Τσιμώνης

2 Χαράλαμπος Παπασωτηρίου

3 Γιώργος Ευαγγελόπουλος

Copyright © Γεώργιος Ρεστέμης, 2023

Allrightsreserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της πτυχιακής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση διπλωματικής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ τον καθηγητή μου κ. Κωσταντίνο Τσιμόνη που ανέλαβε την επίβλεψη της πτυχιακής μου, τους υπόλοιπους καθηγητές μου για την καθοδήγηση τους κατά την διάρκεια του έτους και τέλος την οικογένεια μου για την πολύτιμη υποστήριξή της καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Λίστα Συντομογραφιών

ΚΚΚ	Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
KMT	Κουομιντάνγκ
ΛΔΚ	Λαϊκή Δημοκρατία Κίνας
ΔΠΚ	Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα
ΛΑΣ	Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός
ROC	RepublicOfChina
PRC	People's Republic of China

Πίνακες

Πίνακας 1: Τα αποτελέσματα της μέτρησης δημοκρατικών αξιών.....26

Πίνακας 2: Αλλαγές στην Ταϊβανέζικη/Κινεζική Ταυτότητα των
Ταϊβανέζων όπως παρακολουθούνται σε έρευνες από το Κέντρο Μελέτης
Εκλογών, Εθνικό Πανεπιστήμιο Chengchi.....34

Ανεξαρτησία της Ταϊβάν εναντίον Ενοποίησης με την ηπειρωτική χώρα
(1994/12~2023/06).....40

Περιεχόμενα

Λίστα Συντομογραφιών.....	4
Πίνακες.....	5
Περίληψη.....	7
Abstract.....	8

Κεφάλαιο 1: Ιστορικά Στοιχεία

Κεφάλαιο 1.1: Ο Κινεζικός Εμφύλιος Πόλεμος.....	9
Κεφάλαιο 1.2: Η πρώτη και η δεύτερη κρίση των στενών της Ταϊβάν 1954–55 και 1958.....	12
Κεφάλαιο 1.3: Το Δόγμα της «μίας Κίνας».....	15
Κεφάλαιο 1.4: Η Δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν.....	17
Κεφάλαιο 1.5: Η θέση της Κίνας και η Τρίτη κρίση στα στενά της Ταϊβάν.....	21

Κεφάλαιο 2: Ανάλυση

Κεφάλαιο 2.1: Οι αλλαγές που προκαλεί η δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν για τις σχέσεις της με την Κίνα.....	25
2.1.1 Μετατόπιση στις ιδεολογικές διαφορές.....	25
2.1.2 Η αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική.....	27
2.1.3 Εθνική Ταυτότητα και Κυριαρχία.....	31
Κεφάλαιο 2.2: Οι επιπτώσεις της δημοκρατικοποίησης στις πολιτικές θέσεις και διπλωματικές σχέσεις Κίνας-Ταϊβάν.....	35
2.2.1 Το Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα.....	35
2.2.2 Το δημοκρατικό κόμμα του Κουομιντάνγκ.....	37
2.2.3 Διατήρηση του status quo η κίνηση προς την ανεξαρτησία.....	40
2.2.4 Η πολιτική της Κίνας για την Ταϊβάν.....	41

Κεφάλαιο 3: Τα γεγονότα μετά το 2016 και οι κίνδυνοι που παρουσιάζονται.....

44

Κεφάλαιο 4: Συμπεράσματα.....

48

Βιβλιογραφία.....	50
-------------------	----

Περίληψη

Η σχέσεις μεταξύ της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και της Δημοκρατίας της Κίνας ή αλλιώς Ταϊβάν είναι ένα θέμα που απασχολεί την διεθνή κοινότητα.

Οι ιστορία των δυο χωρών αρχίζει από τον Κινέζικο Εμφύλιο Πόλεμο μεταξύ του Κομμουνιστικού Κινεζικού Κόμματος και του εθνικιστικού Κουομιντάνγκ από το 1927 μέχρι το 1950. Μετά την εγκατάσταση του Κουομιντάνγκ στο νησί της Ταϊβάν οι περιοχές μάχονται μεταξύ τους για την διεθνή αναγνώριση της «Μίας Κίνας» και την εξουδετέρωση του αντιπάλου τους. Ο αμερικάνικος παράγοντας έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την σταθεροποίηση της κατάστασης και την αποτροπή περαιτέρω εχθροπραξιών. Η κυβέρνηση του Κουομιντάγκ υπό τον Τσιανγκ Κάι Σεκ διοικούσε το νησί με έναν αυταρχικό τρόπο, αλλά η σπουδαία οικονομική ανάπτυξη του νησιού και η αυξημένη δυτική επιρροή της οδήγησαν το εθνικιστικό κόμμα στην απόφαση να εκδημοκρατίσουν το πολιτικό σύστημα την Ταϊβάν. Μετά την επιτυχημένη δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν, από το 1996 με τις πρώτες προεδρικές εκλογές, αλλά και με την πρώτη ειρηνική αλλαγή εξουσίας το 2000, οι σχέσεις των δύο περιοχών περάσανε σε νέα εποχή. Το δημοκρατικό πολίτευμα της Ταϊβάν έδωσε δύναμη στους πολίτες του να συμμετέχουν στις πολιτικές αποφάσεις, δημιούργησε την ιδέα μίας Ταϊβανέζικης ταυτότητας και είχε ως αποτέλεσμα να γεννηθεί ένα ρεύμα που επιδιώκει την αποκοπή του νησιού από την ηπειρωτική Κίνα και την αυτονομία της Ταϊβάν. Για την Κίνα το ζήτημα με την Ταϊβάν αποτελεί γεγονός ιστορικής σημασίας και νομιμοποίησης για το κυβερνών κόμμα. Ως αποτέλεσμα η Κίνα δείχνει να είναι διατεθειμένη να κάνει ότι χρειαστεί για να πετύχει αυτήν την ενοποίηση. Η ηγεσία της Ταϊβάν καλείτε να διαχειριστεί το πρόβλημα των σχέσεων Κίνας-Ταϊβάν καθώς προσπαθεί να διεκδικήσει την νομιμοποίηση της σαν δημοκρατική χώρα. Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις σχέσεις των δύο χωρών είναι μεγάλοι και μπορούν να έχουν αντίκτυπο στην παγκόσμια πολιτική.

Abstract

Relations between the People's Republic of China and the Republic of China, or Taiwan, are a matter of concern to the international community. The history of the two countries begins with the Chinese Civil War between the Communist Chinese Party and the nationalist Kuomintang from 1927 to 1950. After the establishment of Kuomintang on the island of Taiwan, the regions have been fighting among themselves for international recognition of "One China" and the elimination of their rival. The American factor played a decisive role in stabilising the situation and preventing further hostilities. The Kuomintang government under Chiang Kai-shek ruled the island in an authoritarian manner, but the island's great economic growth and increased Western influence led the Nationalist Party to decide to democratise Taiwan's political system. After the successful democratisation of Taiwan since 1996 with the first presidential elections and the first peaceful change of power in 2000, relations between the two regions entered a new era Taiwan's democratic constitution empowered its citizens to participate in political decisions, created the idea of a Taiwanese identity and resulted in the birth of a political wave that seeks the separation of the island from mainland China and Taiwanese autonomy. For China, the Taiwan issue is an event of historic importance and legitimacy for the ruling party. As a result, China seems willing to do whatever it takes to achieve this unification. Taiwan's leadership is called upon to manage the problem of China-Taiwan relations as it tries to assert its legitimacy as a democratic country. The risks arising from the relations between the two countries are great and could have an impact on global politics.

Κεφάλαιο 1: Ιστορικά Στοιχεία

Κεφάλαιο 1.1: Ο Κινεζικός Εμφύλιος Πόλεμος

Για να κατανοήσουμε όμως την σχέση μεταξύ της Ταϊβάν και της Κίνας, θεωρώ ότι είναι απαραίτητο πρώτα να εξετάσουμε την ιστορία της Κινεζικής επανάστασης, όπου οδήγησε το Κινεζικό Εθνικιστικό Κόμμα σε υποχώρηση στην Ταϊβάν το 1949. Η ίδρυση μιας κυβέρνησης εξορίας της Κίνας στην Ταϊβάν, την κάνει άμεσα συσχετιζόμενη και πάρα πολύ σημαντική για ένα από τα πιο σημαντικά ιστορικά γεγονότα, που διαμόρφωσαν τη σημερινή Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Η Κινεζική Επανάσταση αναφέρεται σε έναν εμφύλιο πόλεμο, κατά τον οποίο οι εθνικιστικές δυνάμεις του Κουομιντάνγκ συγκρούστηκαν με το Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας. Για πολλά χρόνια, οι δύο δυνάμεις συγκρούονταν για τον έλεγχο της Κίνας, δημιουργώντας μεγάλα οικονομικά προβλήματα για τη χώρα και εκατομμύρια νεκρούς.

Τα γεγονότα διαδραματίζονται μετά την πτώση της Δυναστείας των Τσινγκ και την Επανάσταση του 1911, η οποία ανέτρεψε την τελευταία αυτοκρατορική δυναστεία της Κίνας και ίδρυσε τη Δημοκρατία της Κίνας. Το KMT δημιούργησε την νέα κυβέρνηση στην Γκουανγκτζόου με σκοπό να ανταγωνιστεί αυτόνομους πολέμαρχους, οι οποίοι κυβερνούσαν μεγάλες εκτάσεις της Κίνας και εμπόδιζαν το σχηματισμό μιας συμπαγούς κεντρικής κυβέρνησης. (Office of the Historian, χ.χ. Α) Το KMT στην προσπάθειά του να βρει υποστήριξη από ξένες δυνάμεις, στράφηκε στη Σοβιετική Ένωση και δημιούργησε μία συνεργασία μεταξύ της Κομμουνιστικής Διεθνούς και του KMT, η οποία όμως συμπεριλάμβανε και το κομμουνιστικό κόμμα Κίνας, το οποίο είχε αρχικά ιδρυθεί ως μία ομάδα μελέτης που εργάζεται στα πλαίσια του Πρώτου Ενιαίου Μετώπου με το Εθνικιστικό Κόμμα. (March, 1996:205)

Το 1926, ο Εθνικιστικός Στρατός σε συνεργασία με το Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας ξεκίνησαν την στρατιωτική εκστρατεία, γνωστή και ως «Βόρεια Αποστολή» (Northern Expedition), εναντίον της κυβέρνησης στο Πεκίνο «κυβέρνησης Beiyang» και άλλων περιφερειακών πολέμαρχων. Η συνεργασία των δύο δυνάμεων κράτησε μέχρι το 1927, όπου οι Εθνικιστές στράφηκαν εναντίον των κομμουνιστών, σκοτώνοντάς τους ή διαγράφοντας τους από το κόμμα. Ήδη από το 1925, μετά τον θάνατο του Σουν Γιατ-Σεν, το KMT είχε χωριστεί σε αριστερά και δεξιά κινήματα,

δημιουργώντας στα μέλη του την ανησυχία, ότι οι σοβιετικοί προσπαθούν να καταστρέψουν το KMT από το εσωτερικό του, χρησιμοποιώντας το ΚΚΚ.

Μετά τα επεισόδιά γνωστά ως «Η Σφαγή της Σαγκάης» (Shanghai massacre), δημιουργήθηκε ο Κόκκινος Στρατός της Κίνας και άρχισε η Κομμουνιστική εξέγερση που σηματοδότησε την αρχή ενός δεκαετούς ένοπλου αγώνα, γνωστού στην ηπειρωτική Κίνα ως «Δεκαετής Εμφύλιος Πόλεμος». Αυτή η πρώτη φάση του εμφυλίου πολέμου έλαβε τέλος μετά το "Περιστατικό της Σιάν", όπου ο αυξημένος κίνδυνος ιαπωνικής εισβολής στην Κίνα, οδήγησε μία ομάδα στρατηγών του KMT να απαγάγει τον ηγέτη των εθνικιστών Τσιάνγκ Κάι-σεκ και να τον αναγκάσει να συνεργαστεί με τον κομμουνιστικό στρατό, δημιουργώντας το «Δεύτερο Ενιαίο Μέτωπο» ενάντια στους εισβολείς. (Taylor, 2009:127)

Όμως αυτή η δεύτερη συνεργασία δεν κράτησε για μεγάλο διάστημα, καθώς και οι δύο δυνάμεις λειτουργούσαν για να αποκομίσουν δικό τους όφελος. Το KMT ξόδευε απαραίτητους πόρους με σκοπό να περιορίσει τους κομμουνιστές, αντί να επικεντρωθεί στους Ιάπωνες εισβολείς, ενώ και οι κομμουνιστές προσπαθούσαν να ανεβάσουν την επιρροή τους στην Αγροτική κοινωνία. Κατά τη διάρκεια του πολέμου οι εντάσεις μεταξύ των δύο δυνάμεων ήταν συνεχώς αυξανόμενες, και χωρίς τη συμβολή ξένων δυνάμεων υπήρχε μεγάλη περίπτωση να εξελίσσονταν σε πλήρους κλίμακας σύγκρουση. Παρόλα αυτά, το ΚΚΚ κέρδιζε ένα εμφανές προβάδισμα κατά τη διάρκεια του πολέμου. Καταρχάς το ΚΚΚ πολεμούσε με στρατηγική ανταρτοπόλεμου, κερδίζοντας έτσι την λαϊκή υποστήριξη, ενώ κρατούσε και χαμηλές τις απώλειες του σε σχέση με το KMT, το οποίο αντιπροσώπευε το κράτος και μαχόταν στις πρώτες γραμμές. Παράλληλα η ισχυρή καταστολή που εφαρμοζόταν σε μερικές περιοχές ελεγχόμενες από τους εθνικιστές, σε συνδυασμό με την διαφθορά εν καιρώ πολέμου, έκανε την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κίνας ευάλωτη στην κομμουνιστική απειλή, όπως δήλωναν Αμερικανοί αξιωματούχοι στην Κίνα. (Office of the Historian, χ.χ. Α)

Αμέσως μετά την άνευ όρων παράδοση των Ιαπώνων, ξεκίνησε η παράδοση στρατιωτών και επιστροφή εδαφών στην κινεζική κυβέρνηση. Όμως παρόλο που η εντολή στους Ιάπωνες ήταν να παραδοθούν στην εθνικιστική κυβέρνηση του KMT, η κατάληψη της Μαντζουρίας από το σοβιετικό κόκκινο στρατό λίγο πριν την λήξη του

πολέμου, είχε ως αποτέλεσμα η βορειοανατολική περιοχή της Κίνας και ένα σημαντικό ποσοστό εξοπλισμού να περάσει στα χέρια του ΚΚΚ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής προσπάθησαν να παρέχουν ενισχύσεις στο ΚΜΤ καθώς δεν είχαν την επιθυμία η Κίνα να περάσει σε κομμουνιστικό έλεγχο, μολονότι προσπάθησαν να μεσολαβήσουν για τη δημιουργία μιας ενιαίας Κυβέρνησης μεταξύ των δύο κομμάτων, αλλά οι διαπραγματεύσεις ήταν ανεπιτυχείς και οι δύο πλευρές συνέχισαν τις μεταξύ τους εχθροπραξίες.

Καθώς ο εμφύλιος πόλεμος δυνάμωνε από το 1947 έως το 1949, η τελική νίκη των κομμουνιστών φαινόταν όλο και πιο πιθανή. Αν και οι κομμουνιστές δεν κατείχαν καμία μεγάλη πόλη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, είχαν ισχυρή υποστήριξη από τη βάση, ανώτερη στρατιωτική οργάνωση, ηθικό και μεγάλα αποθέματα όπλων που κατασχέθηκαν από τις ιαπωνικές προμήθειες στη Μαντζουρία. (Office of the Historian, χ.χ. Α)

Αναπόφευκτα τον Οκτώβρη του 1949 ο Μάο Τσετούνγκ κήρυξε την ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας με πρωτεύουσα το Πεκίνο, ενώ ο Τσιανγκ Κάι Σεκ και περίπου 2 εκατομμύρια εθνικιστές και στρατιώτες αναγκαστήκαν να αποχωρήσουν από την ηπειρωτική Κίνα και να καταφύγουν στο νησί της Ταϊβάν. Το ενδιαφέρον είναι ότι ο Τσιανγκ Κάι Σεκ παρά την εμφανή του ήττα και το γεγονός πως έχασε ολοκληρωτικά τον έλεγχο της ηπειρωτικής Κίνας, προχώρησε στο να ιδρύσει στην Ταϊβάν τη Δημοκρατία της Κίνας ως επίσημη και νόμιμη διάδοχο του κράτους της Κίνας. Αυτήν την στάση υποστήριξαν και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, οι οποίες μέχρι και το 1970 συνέχιζαν να αναγνωρίζουν την Δημοκρατία της Κίνας ως νόμιμη κυβέρνηση, η οποία διατηρούσε και την κινέζικη έδρα στον οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών. Προφανώς και αυτή στάση οδήγησε την Ταϊβάν σε μία μεγάλη κρίση όσον αφορά την αυτόνομη κυριαρχία της.

Αυτό το οποίο αναμενόταν ήταν μία επικείμενη εισβολή του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού στην Ταϊβάν, καθώς και οι ΗΠΑ στην πιθανότητα ενός σινό-σοβιετικού διαχωρισμού αποδέχτηκαν τον χαρακτηρισμό της Ταϊβάν ως κινεζικό έδαφος και δήλωσαν πως δεν θα υποστηρίζουν τους εθνικιστές.

Αποτέλεσμα της στάσης αυτής , η κομμουνιστική ηγεσία έγινε όλο και πιο εχθρική με τις Ηνωμένες Πολιτείες (Yafeng 2006:38) και με αφορμή τον πόλεμο που ξέσπασε στην Κορέα το 1950 και τα γεγονότα που ακολούθησαν, ο αμερικανικός ναυτικός στόλος έπλευσε προς τα στενά της Ταϊβάν και απέκοψε κάθε πιθανή κομμουνιστική πρόοδο.(Bush, 2005)

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της Κίνας έλαβε τέλος ουσιαστικά, καθώς από τη στιγμή που σταθεροποιήθηκαν τα μέτωπα, οι μεγάλες εχθροπραξίες και μάχες με πολλούς άντρες και ανταλλαγές πυρών περιορίστηκαν σημαντικά, μέχρι που σταδιακά σταμάτησαν εντελώς. Παραταύτα δεν έχει υπογραφεί κάποια επίσημη ανακωχή και θεωρητικά ο πόλεμος συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Κεφάλαιο 1.2: Η πρώτη και η δεύτερη κρίση των στενών της Ταϊβάν 1954–55 και 1958

Ο λόγος για τον οποίο είναι σημαντική η εξέταση του κινέζικου εμφύλιου πόλεμου, είναι γιατί μας δίνει τη δυνατότητα να κατανοήσουμε καλύτερα το πως, έφτασε για τους Κινέζους ηγέτες το ζήτημα της Ταϊβάν να είναι ένα από τα τελευταία κατάλοιπα του δυτικού και ιαπωνικού ιμπεριαλισμού, που από τα μέσα του 19ου αιώνα και για έναν ολόκληρο αιώνα κράτησε την Κίνα «υπόδουλη» και την εμπόδιζε να πάρει τη θέση που της άξιζε στον κόσμο. Έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί συμβολίζει την αδυναμία της χώρας τους, την αμερικανική κυριαρχία στον Ειρηνικό, ενώ θέτει και ερωτηματικά πάνω στη νομιμότητα του ίδιου του κομμουνιστικού κόμματος.(Γαργαλίδης-Μούντανος,2002:34)

Οι Κινέζοι έχουν δημιουργήσει ιστορική εντολή, φιλοδοξώντας να επιτύχουν την επανένωση του νησιού με τη ηπειρωτική Κίνα. Θεωρούν την Ταϊβάν ως κρίσιμη πτυχή της εθνικής τους κυριαρχίας και της εδαφικής ενότητας του έθνους τους, επιδεικνύοντας προθυμία να λάβουν έκτακτα μέτρα για την επιτυχή εκπλήρωση αυτής της αποστολής.(Tsang, 2000:327-336)

Ήταν προφανές λοιπόν ότι αργά η γρήγορα οι δυνάμεις της κομμουνιστικής Κίνας θα έκαναν την κίνησή τους σε μια προσπάθεια να ανακαταλάβουν την Ταϊβάν. Παρόλο που οι ΗΠΑ κατάφεραν να αποτρέψουν την πρώτη προσπάθεια κινεζικών δυνάμεων το 1950, με την αναθεώρηση της πολιτικής άμυνας ΗΠΑ-Ασίας ώστε να

συμπεριλάβει την Ταϊβάν, λίγα χρόνια αργότερα, το καλοκαίρι του 1954 η Κίνα αύξησε και πάλι την στρατιωτική της πίεση.

Ως αντίποινα για τη διαπραγμάτευση της υπό την αιγίδα των Η.Π.Α Συνθήκη Συλλογικής Άμυνας Νοτιοανατολικής Ασίας (SEATO), που υπογράφηκε στη Μανίλα στις 8 Σεπτεμβρίου, οι Κινεζικές δυνάμεις ξεκίνησαν εχθροπραξίες στα νησιά της Κυβέρνησης της Ταϊβάν, που βρίσκονταν κοντά στις ακτές της Κίνας. Παρά τις προειδοποιήσεις από τις ΗΠΑ για τυχόν επιθέσεις στη Δημοκρατία της Κίνας, πέντε ημέρες πριν από την υπογραφή του συμφώνου στην Μανίλα, ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός της Κίνας εξαπέλυσε έναν βαρύ βομβαρδισμό πυροβολικού κατά του Κινμέν στις 3 Σεπτεμβρίου, ενώ τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, συνέχισε με τον βομβαρδισμό των νησιών Tachen. Οι Αμερικάνοι με το φόβο μιας κομμουνιστικής επέκτασης στην Ασία, άρχισαν να αναζητούν μια λύση για το πρόβλημα, ενώ έγινε πρόταση μέχρι και για την χρήση πυρηνικών όπλων κατά της ηπειρωτικής Κίνας. Ευτυχώς τελικά δεν έγινε αποδεκτή η χρήση πυρηνικών όπλων, μετά από αρκετές ενστάσεις εντός και εκτός των ΗΠΑ, λόγω κίνδυνου μιας πιθανής εμπλοκής της Σοβιετικής Ένωσης σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Τον Δεκέμβριο του 1954 οι Ηνωμένες Πολιτείες και η ROC συμφώνησαν στη Σινο-Αμερικανική Συνθήκη Αμοιβαίας Άμυνας, η οποία όμως δεν περιλάμβανε μέσα τα νησιά που βρίσκονται κατά μήκος της ηπειρωτικής Κίνας. Λίγο αργότερα στις αρχές του 1955, ο λαϊκός απελευθερωτικός στρατός καταλαμβάνει τα νησιά Yjiangshan, ενώ η μάχες συνεχίστηκαν σε κοντινά νησιά στα ανοικτά των ακτών του Τσετσιάνγκ, καθώς και γύρω από το Κινμέν και τις νήσους Μάτσου στην Φουτσιάν. Αυτές οι εξελίξεις οδήγησαν τον Πρόεδρο Αϊζενχάουερ στο να ζητήσει άδεια από το Κογκρέσο να χρησιμοποιήσει στρατιωτική δύναμη για να υπερασπιστεί την Ταϊβάν. Η «Formosa Resolution» του 1955 έγινε δεκτή από το Κογκρέσο και στην συνέχεια το Ναυτικό των ΗΠΑ βοήθησε τους Εθνικιστές στην εκκένωση των δυνάμεών τους από τα νησιά Tachen.

Η Κίνα καθώς δεν ήταν διατιθεμένη να εμπλακεί σε έναν πόλεμο με τις ΗΠΑ, έδειξε πρόθυμη να χαλαρώσει την στρατιωτική πίεση στην Ασία και κυρίως στην Ταϊβάν, και να καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Η κρίση αποκλιμακώθηκε και οι Ηνωμένες Πολιτείες με την Κίνα ξεκίνησαν συζητήσεις σε επίπεδο πρεσβευτών στη Γενεύη. Ακολούθησαν δύο χρόνια διαπραγματεύσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες οι

οποίες κάλυψαν πολλά θέματα, αλλά δεν επιτεύχθηκε μια ικανοποιητική συμφωνία για το πρωταρχικό ζήτημα, την Ταϊβάν.(Zhao, 2022:35)

Εφόσον τα θεμελιώδη ζητήματα της σύγκρουσης παρέμειναν άλυτα, και στη συνέχεια και η Κομμουνιστική Κίνα αλλά και οι Εθνικιστές της Ταϊβάν ανέπτυξαν τις στρατιωτικές τους δυνάμεις, οι δύο πλευρές οδηγήθηκαν σε μια νέα κρίση τρία χρόνια αργότερα. Η δεύτερη κρίση των στενών της Ταϊβάν έλαβε χώρα στις 23 Αυγούστου 1958, όταν η ΛΔΚ ξανάρχισε τις στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον των εναπομεινάντων υπεράκτιων νησιών Κινμέν και Μάτσου που κατείχαν οι εθνικιστικές δυνάμεις του ROC, κάνοντας συγκέντρωση βαρέων πυρών πυροβολικού κατά του Κινμέν. Λίγο αργότερα οι κινεζικές κομμουνιστικές και κινεζικές εθνικιστικές δυνάμεις συγκρούστηκαν στην περιοχή του νησιού Dongding, το οποίο έλεγχαν τα εθνικιστικά στρατεύματα. Η δράση θεωρήθηκε ως προσπάθεια των κομμουνιστών να αποβιβάσουν στο νησί και η μόνη ναυτική και αποβατική ενέργεια κατά τη διάρκεια της κρίσης. Η εθνικιστικές δυνάμεις κατάφεραν να απωθήσουν τις κομμουνιστικές δυνάμεις και απέτρεψαν την κατάληψη του νησιού.(Department Of Defence, 1966)

Οι ΗΠΑ κλήθηκαν να ξαναπάρουν θέση και έτσι στις 20 Οκτωβρίου, ο Υπουργός των ΗΠΑ John Foster Dulles πέταξε στην Ταϊβάν συνομιλώντας με τον Τσιάνγκ.

Μια κοινή δήλωση του Προέδρου Chiang και του Υπουργού Εξωτερικών Dulles που εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου ανέφερε ότι υπό τις παρούσες συνθήκες, η άμυνα των νησιών Kinmen μαζί με τα νησιά Matsu συνδέεται στενά με την άμυνα της Ταϊβάν και των νησιών Penghu. Ο έβδομος στόλος του Πολεμικού Ναυτικού των ΗΠΑ διατάχθηκε να κατευθυνθεί στην περιοχή και να βοηθήσει την εθνικιστική κινεζική κυβέρνηση να προστατεύσει τις γραμμές ανεφοδιασμού προς τα νησιά.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του Dulles στην Ταϊβάν, σύμφωνα με πληροφορίες έπεισε τον Chiang να μειώσει τις δυνάμεις του που είχαν αναπτυχθεί στα υπεράκτια νησιά κατά το ένα τρίτο. Αφού η ROC περιόρισε τις δυνάμεις της στα νησιά, η ΛΔΚ μείωσε τους βομβαρδισμούς του πυροβολικού σε βαθμό που δεν είχε πλέον κάποια στρατιωτική σημασία. Μέχρι το 1959 η ένταση στα στενά της Ταϊβάν είχε ελαχιστοποιηθεί και οι βομβαρδισμοί σταμάτησαν ολοκληρωτικά. (Congressional Quarterly, 1973:27-29)

Κάποιοι διακεκομμένοι βομβαρδισμοί κυρίως με προπαγανδιστικά φυλλάδια συνέχισαν να γίνονται μεταξύ των δύο πλευρών, και σταμάτησαν πολύ αργότερα, κατά την εξομάλυνση των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κομμουνιστικής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας το 1979. Παρόλο που αυτές ήταν κατά κύριο λόγο βολές χωρίς ιδιαίτερο κίνδυνο, υπήρχαν περιπτώσεις όπως αυτή της επίσκεψης του προέδρου Αϊζενχάουερ στην Ταϊπέι το 1960, όπου οι δυνάμεις της ΛΔΚ εκτόξευσαν πάνω από 100.000 βολές πυροβολικού εναντίον του Κινέζου μέσα σε λίγες ημέρες, προκαλώντας υλικές ζημιές και θανάτους και προκαλώντας της δυνάμεις της ROC σε μία παρόμοια απάντηση βολών πυροβολικού κατά της ηπειρωτικής Κίνας.(Han, 2019)

Κεφάλαιο 1.3: Το Δόγμα της «μίας Κίνας»

Κατά την περίοδο από τη δεκαετία του 1960 έως τις αρχές της δεκαετίας του 1990, τα στενά της Ταϊβάν γνώρισαν μια άνευ προηγουμένου περίοδο ειρήνης. Αν και η ΛΔΚ επανέλαβε ότι δεν θα εγκατέλειπε ποτέ την πιθανή χρήση στρατιωτικών δυνάμεων για να επιτεθεί στην Ταϊβάν, οι διπλωματικές σχέσεις που δημιουργηθήκαν με τις ΗΠΑ, αποτρέψαν το να ξεκινήσει κάποια επιθετική ενέργεια την περιοχή κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

Οι ΗΠΑ και η ΛΔΚ δεν είχαν επίσημες διπλωματικές σχέσεις μεταξύ τους.

Από το 1955 τα δύο κράτη άνοιξαν μια σειρά συνομιλιών σε επίπεδο πρεσβευτών στη Γενεύη για να συζητήσουν τον επαναπατρισμό υπηκόων και άλλα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Αυτές οι συνομιλίες αποτελούσαν την κύρια μορφή επικοινωνίας που είχαν μεταξύ τους για 16 χρόνια.

Οι Κινέζοι πρότειναν τις διαπραγματεύσεις επειδή οι σινο-αμερικανικές εντάσεις ήταν υψηλές και προκαλούσαν ανησυχία σε όλη την περιοχή.(Office of the Historian, χ.χ. Β)

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του 1970, υπήρχαν πλέον ενδείξεις ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας εξέταζαν το ενδεχόμενο επαναπροσέγγισης και αποκατάστασης της σχέσης τους. Ο κλιμακούμενος πόλεμος στο Βιετνάμ οδήγησε τους Αμερικανούς αξιωματούχους να αναζητήσουν τρόπους βελτίωσης των σχέσεων με τις κομμουνιστικές κυβερνήσεις

στην Ασία με την ελπίδα ότι μια τέτοια πολιτική θα μπορούσε να μειώσει τις μελλοντικές συγκρούσεις, να υπονομεύσει τις συμμαχίες μεταξύ κομμουνιστικών χωρών, να απομονώσει διπλωματικά το Βόρειο Βιετνάμ και να αυξήσει τη μόχλευση των ΗΠΑ ενάντια στη Σοβιετική Ένωση. Ομοίως, η σινο-σοβιετική ένταση συνέβαλε στην επιθυμία της κινεζικής ηγεσίας για επαναπροσέγγιση με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στα τέλη του 1970, ο ρυθμός επαναπροσέγγισης επιταχύνθηκε σημαντικά μέχρι το 1971, οπότε ο πρόεδρος Νίξον κατήργησε τους τελευταίους εναπομείναντες περιορισμούς που εμπόδιζαν τους Αμερικανούς να ταξιδέψουν στην ηπειρωτική Κίνα. (Office of the Historian, χ.χ. Γ)

Μετά από δύο επισκέψεις του Κίσινγκερ στις οποίες συζητήθηκαν οι συνθήκες κατά τις οποίες θα εξετάσει κάθε πλευρά την εξομάλυνση των σχέσεων, ο Νίξον τελικά ταξίδεψε στην κομμουνιστική Κίνα τον Φεβρουάριο του 1972. Κοντά στο τέλος του ταξιδιού, οι δύο κυβερνήσεις εξέδωσαν το ανακοινωθέν της Σαγκάης, στο οποίο η καθεμία διατύπωσε τη θέση της για ένα κρίσιμο εμπόδιο για την εξομάλυνση, το ζήτημα της Ταϊβάν. Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας επιβεβαίωσε ότι η Ταϊβάν ήταν μέρος της Κίνας και ότι αντιτάχθηκε σε κάθε προσπάθεια δημιουργίας δύο χωρών της Κίνας, μιας Κίνας και μιας Ταϊβάν, ή μιας ανεξάρτητης Ταϊβάν.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες δήλωσαν ότι «αναγνωρίζουν πως όλοι οι Κινέζοι εκατέρωθεν του στενού της Ταϊβάν υποστηρίζουν ότι υπάρχει μόνο μία Κίνα και η Ταϊβάν είναι μέρος της Κίνας» και δεν αμφισβητείτε αυτή η θέση. Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών, ο Μάο και ο Ζου κατέστησαν σαφές στον Νίξον ότι η χώρα τους δεν θα εξομαλύνει τις σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες όσο η Ουάσιγκτον συνεχίζει τις επίσημες διπλωματικές σχέσεις με την Ταϊβάν και ο Νίξον δήλωσε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν υποστήριζαν την ανεξαρτησία της Ταϊβάν.

Οι αρχές που θεσπίστηκαν στο ανακοινωθέν της Σαγκάης παρείχαν τη βάση για τη δημιουργία επίσημων διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών το 1979. (Office of the Historian, χ.χ. Γ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας συμφώνησαν να αναγνωρίσουν η μία την άλλη και να συνάψουν διπλωματικές σχέσεις από την 1η Ιανουαρίου 1979. Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αναγνώρισαν την κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας ως τη μοναδική νόμιμη κυβέρνηση της Κίνας, αλλά σε αυτό το πλαίσιο, ο λαός των Ηνωμένων

Πολιτειών θα διατηρήσει πολιτιστικές, εμπορικές και άλλες ανεπίσημες σχέσεις με τον λαό της Ταϊβάν. Παρόλα αυτά, και οι δύο πλευρές επιβεβαιώνουν τις αρχές που συμφωνήθηκαν στο ανακοινωθέν της Σαγκάης. (Office of the Historian, χ.χ. Δ)

Το 1982 κυκλοφόρησε και ένα τρίτο ανακοινωθέν μεταξύ των δύο κρατών, το «August 17th Communiqué», το οποίο εξέταζε το ζήτημα των πωλήσεων όπλων των ΗΠΑ στην Ταϊβάν σε μια προσπάθεια να αποτραπεί η κατάρρευση των σχέσεων ΗΠΑ-ΛΔΚ. Αν και το ανακοινωθέν δεν έβαλε τέλος στις διαφορές σχετικά με τις πωλήσεις όπλων των ΗΠΑ στην Ταϊβάν, οι αξιωματούχοι των ΗΠΑ και της ΛΔΚ μπόρεσαν να το αποδεχτούν καθώς παρείχε σε κάθε έθνος μια λογική πλατφόρμα για να ακολουθήσει τη δική του πολιτική ενώ ταυτόχρονα αμφισβητούσε εκείνη της άλλης πλευράς. Αυτή η κατανόηση, όσο αδύναμη κι αν ήταν, επέτρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας να προχωρήσουν πέρα από το διχαστικό και περιοριστικό ζήτημα των πωλήσεων όπλων στην Ταϊβάν και να ασχοληθούν με άλλα διμερή ζητήματα. (Office of the Historian, χ.χ. Ε)

Αυτά τα 3 ανακοινωθέντα, γνωστά και ως «Three Communiqués» κάνουν ξεκάθαρο το ότι «δεν υπάρχει παρά μόνο μία Κίνα, και η Ταϊβάν αποτελεί τμήμα της» ενώ το δόγμα αυτό της «μίας και μοναδικής Κίνας» γίνεται δεκτό και από την πλευρά της Ταϊβάν μέχρι τα τέλη του 1980. Η μόνη διαφορά τους αφορούσε στο ποια είναι η νόμιμη ηγεσία αυτής της Κίνας, καθώς στην ουσία η κυβέρνηση της Ταϊβάν αποτελούνταν από Κινέζους εξόριστους που πίστευαν ότι κάποια στιγμή θα κατάφερναν να ανακαταλάβουν την ηπειρωτική Κίνα και να ενοποιήσουν τις δύο περιοχές. Οι αλλαγές όμως σε αυτή την στάση αρχίζουν από το 1988, με την έναρξη του εκδημοκρατισμού της Ταϊβάν, που ολοκληρώνεται το 1996 με τις πρώτες ελεύθερες προεδρικές εκλογές στο νησί, όπου γεννιέται η ιδέα Ταϊβανέζικης εθνικής ταυτότητας και του πλήρη διαχωρισμού από την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Κεφάλαιο 1.4: Η Δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν

Μετά από το τέλος της Ιαπωνικής κατοχής, το νησί της Ταϊβάν πέρασε στον έλεγχο των Κινέζων και συγκεκριμένα στον έλεγχο του KMT. Μετά την ήττα των εθνικιστών στον εμφύλιο πόλεμο, το KMT υποχώρησε στην Ταϊβάν με αποτέλεσμα οι υποστηρικτές του να τοποθετηθούν στις υψηλότερες θέσεις εξουσίας στο νησί. Από το 1949 η οικονομία της Ταϊβάν δημιουργήθηκε εν καιρώ πολέμου. Ο στρατιωτικός νόμος κηρύχθηκε στις 20 Μαΐου και οι κανονιστικές πολιτικές για την

παραγωγή, την κατανάλωση, την αποταμίευση, το εμπόριο, την κυκλοφορία των εμπορευμάτων και τα παρόμοια ήταν διάχυτες. Προκειμένου να εδραιώσει την κρατική εξουσία και να ξεπεράσει τις πολιτικές και οικονομικές κρίσεις, το KMT ξεκίνησε μια σειρά από πολιτικές και διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Αυτά τα σκληρά μέτρα ενίσχυσαν την ικανότητα του κυβερνώντος κόμματος να ελέγχει και να κινητοποιεί τα μέλη του κόμματος, τον στρατό, τη γραφειοκρατία, τη νεολαία, τους αγρότες και τους εργαζόμενους. Διαμορφώθηκε έτσι ένας «σκληρός αυταρχισμός» με την κυβέρνηση του KMT να κατευθύνει την πολιτικοοικονομική δομή εξουσίας.(Winckler, 1984:481-499)

Λόγο του ότι το νησί ήταν πολύ σημαντικό στρατηγικά για την παραμονή των Αμερικάνων στον Ειρηνικό, προκειμένου να διατηρηθεί η Ταϊβάν ως ο «ακρογωνιαίος λίθος», οι Ηνωμένες Πολιτείες παρείχαν ουσιαστική οικονομική και τεχνική βοήθεια για να βοηθήσουν την Ταϊβάν να αναπτύξει την οικονομία της. Έγινε επίσης αντιληπτό ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες προτιμούσαν να συμμαχήσουν και να υποστηρίξουν το αυταρχικό καθεστώς υπό τον Τσιάνγκ Κάι-Σεκ αντί να ενθαρρύνουν τον εκδημοκρατισμό ή την απελευθέρωση.

Με σκοπό τη διασφάλιση της εθνικής ασφάλειας και την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, η κυβέρνηση του KMT εφάρμοσε μια πολιτική υποκατάστασης εισαγωγών στη βιομηχανοποίηση στις αρχές της δεκαετίας του 1950. Η Αμερική την βοήθησε σημαντικά στο να υλοποιήσει τα σχέδια της και υποστήριξε την αλλαγή της πολιτικής σε μια πολιτική εκβιομηχάνισης προσανατολισμένη στις εξαγωγές.

Ενώ όμως η Ταϊβάν απολάμβανε την αυτοσυντηρούμενη ανάπτυξή της με υψηλό ρυθμό από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, προς το τέλος της δεκαετίας οι διεθνείς πολιτικο-οικονομικές προκλήσεις και οι κοινωνικές αλλαγές που εμφανίστηκαν με την οικονομική ανάπτυξη, προκάλεσαν μεγάλες αλλαγές στο πολιτικό κλίμα του νησιού.(Tien, Shiau, 1992)

Το 1969, ο Πρόεδρος Νίξον ανακοίνωσε το δόγμα Νίξον για την απόσυρση της στρατιωτικής παρουσίας των ΗΠΑ στην Ασία.. Τον Ιούλιο του 1971, ανακοίνωσε την επικείμενη επίσκεψή του στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (ΛΔΚ) και τον Φεβρουάριο του 1972 πραγματοποίησε την επίσκεψή του. Λίγο αργότερα η Ταϊβάν αποχώρησε από τα Ηνωμένα Έθνη το 1971 και σε συνδυασμό με την επιτυχημένη πολιτική της ΛΔΚ, έγινε μια από τις πιο απομονωμένες χώρες στον κόσμο μετά το

1972. Για να γίνει το θέμα χειρότερο, ξέσπασε και η πετρελαϊκή κρίση το 1973, αναγκάζοντας μαζί με τις συνακόλουθες πολιτικές και οικονομικές κρίσεις, το κόμμα του KMT να εφαρμόσει μια εσωστρεφή πολιτική μεταρρύθμιση.(Tien, Shiau,1992)

Από το 1947 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1980, το KMT στην προσπάθεια του να απαντήσει στα προβλήματα νομιμότητάς του, αμφιταλαντεύονταν μεταξύ της ακραίας καταστολής και της διείσδυσης ομάδων της αντιπολίτευσης και των προσπαθειών να ανεχτούν και ακόμη και να ενσωματώσουν αντιφρονούντες διανοούμενους της ηπειρωτικής χώρας και εθνοτικές ελίτ της Ταϊβάν. Τα γεγονότα όμως της δεκαετίας του 1980 βρήκαν μια μεσαία τάξη που προέκυψε δυνατή μετά από τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις, και ικανή να σταθεί πολιτικά και να ασκήσει πίεση στην εξουσία του KMT. Μετά και τον θάνατο του Τσιανγκ Κάι Σεκ, σε μια προσπάθεια να αποκτήσει νομιμότητα ο γιος του Τσιάνγκ Τσινγκ-Κούο διεξήγαγε συμπληρωματικές εκλογές το 1977. Σε αυτές τις εκλογές υπήρξε κατηγορία για νοθεία των εκλογών, η οποία έδωσε πάτημα στο κίνημα της αντιπολίτευσης να επεκταθεί σε όλο το νησί, καθώς το περιστατικό εξελίχθηκε σε ανεξέλεγκτη μαζική εξέγερση κατά την οποία άνθρωποι έκαψαν ένα αστυνομικό τμήμα και έσπασαν αστυνομικά αυτοκίνητα. Το περιστατικό είναι γνωστό ως «περιστατικό Zhongli» και αποτελεί το πρώτο επεισόδιο που η εξουσία της κυβέρνησης KMT αμφισβητήθηκε δημόσια.(Tien, Shiau,1992)

Μετά την δεκαετία του 1980, τα νέα κοινωνικά κινήματα αυξήθηκαν πάρα πολύ σημαντικά, σε σημείο που κάνανε εμφανή μία μετάβαση από μία κομπορατιστική δομή σε μία πλουραλιστική. Τα διάφορα κοινωνικά κινήματα σημείωσαν ραγδαία άνοδο, ενώ το 1987 μόνο πραγματοποιήθηκαν σχεδόν 1800 διαδηλώσεις στον δρόμο. Ένα νέο εθνικό ζήτημα δημιουργήθηκε επίσης με την άνοδο της αντιπολίτευσης, που προήλθε από την καταπίεση που άσκησε το KMT κατά την προσπάθεια του να εξασφαλίσει την εξουσία. Ο λαός της Ταϊβάν αισθάνθηκε μια κοινή αίσθηση εθνικισμού που άρχισε να βλέπει την άλλη ομάδα ανθρώπων σαν τους πλέον «κακούς ξένους». (Pan, 1996:35)

Οι συνεχόμενες πιέσεις που δεχόταν πλέον το KMT, το ανάγκασαν σταδιακά να κάνει παραχωρήσεις για την αποφυγή μιας μεγαλύτερης κρίσης. Ο Τσιανγκ Τσινγκ-Κούο λίγο πριν από τον θάνατο του το 1988, σηματοδότησε με τις αποφάσεις του μία εποχή σημαντικών πολιτικών αλλαγών. Από το 1987, το καθεστώς KMT ανέλαβε

σημαντικά βήματα για την απελευθέρωση της κοινωνίας και την εφαρμογή μιας δημοκρατικής μεταρρύθμισης. Ο στρατιωτικός νόμος που κηρύχθηκε τον Μάιο του 1949, άρθηκε τον Ιούλιο του 1987, ενώ και πολλοί άλλοι περιορισμοί σε δημόσιες συγκεντρώσεις, ομαδικές δραστηριότητες, ταξίδια στην ηπειρωτική χώρα και μέσα μαζικής ενημέρωσης αρτήκαν. Στις 28 Σεπτεμβρίου του 1986 το Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα (DPP) δημιουργήθηκε από το Tangwai κίνημα (Tangwai movement), το οποίο σχηματίστηκε σε αντίθεση με τη μονοκομματική αυταρχική διακυβέρνηση του KMT υπό το σύστημα «κόμματος-κράτους» κατά τη διάρκεια του στρατιωτικού νόμου. Το ΔΠΚ κατάφερε να νομιμοποιηθεί το ίδιο έτος και μαζί του νομιμοποιήθηκαν και άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Καθώς η διαδικασία της δημοκρατικοποίησης έφτανε ποιο κοντά στην ολοκλήρωση της, οι Προσωρινές Διατάξεις, οι οποίες επέκτειναν ουσιαστικά απεριόριστη προεδρική εξουσία και δημιούργησαν εξω-συνταγματικούς θεσμούς για την εκτέλεση έκτακτων λειτουργιών, ανεστάλησαν τον Μάιο του 1991. Τον Δεκέμβριο του 1991, μια λαϊκή εκλογή οδήγησε σε μια εντελώς νέα Εθνοσυνέλευση που τροποποίησε το σύνταγμα τον Απρίλιο-Μάιο του 1992 και την ίδια χρονιά τον Δεκέμβρη διεξάγονται οι πρώτες πλήρεις εκλογές του νομοθετικού σώματος. Το KMT είχε καταφέρει να θέσει καλά θεμέλια για την εφαρμογή των δημοκρατικών κανόνων και διαδικασιών.

Στην συνέχεια, ο Λι Τενγκ-χούι ο οποίος ήταν διαλεγμένος από τον ίδιο τον Τσιανγκ Τσινγκ-Κούο για να αναλάβει ως ηγέτης του KMT, κατάφερε να βγει πρώτος στις πρώτες προεδρικές εκλογές του 1996. Ο ίδιος έπαιξε σημαντικό ρόλο για την εδραίωση και συνέχεια των φιλελεύθερων και δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, καθώς είχε την υποστήριξη από την Ελίτ του κόμματος και της εξουσίας. Παρόλα αυτά, η διακυβέρνηση του αμαυρώθηκε από περιπτώσεις διαφθοράς που έγιναν γνωστές ως πολιτική του «μαύρου χρυσού»(Ching, 2000)), με αποτέλεσμα στις επόμενες εκλογές το 2000, το ΔΠΚ να κερδίζει τις εκλογές με τον Τσεν Σουί Μπιαν και για πρώτη φορά να εξελέγη πρόεδρος εκτός του KMT.

Κεφάλαιο 1.5: Η θέση της Κίνας και η Τρίτη κρίση στα στενά της Ταϊβάν

Η δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν, η οποία απέκτησε και έναν ταυτοτικό χαρακτήρα, σε συνδυασμό με την πολύ επιτυχημένη οικονομική ανάπτυξη που σημείωσε, είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργείται η ιδέα του πλήρες διαχωρισμού της Ταϊβάν από την υπόλοιπη Κίνα. Όπως αναμενόταν η Κίνα αισθάνθηκε τον κίνδυνο και ακολούθησε μια σκληρή πολιτική ενάντια στην Ταϊβάν. Αυτή η πολιτική είναι εμφανής μέχρι και σήμερα, καθιστώντας σαφές ότι οι Κινέζοι είναι διατεθειμένοι να χρησιμοποιήσουν μέχρι και στρατιωτική δύναμη για να επιτύχουν τον σκοπό τους.

Όπως είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η Ταϊβάν αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της πολιτικής της Κίνας. Μετά τις δύο κρίσεις που σημειώθηκαν μέχρι το 1958, η Κίνα σταμάτησε για μερικά χρόνια να προσπαθεί να εντάξει το νησί με την χρήση στρατιωτικής δύναμης. Άρχισε να κάνει χρήση άλλων μηχανισμών, με σκοπό να την φέρει σταδιακά σε μία ένωση με την υπόλοιπη χώρα.

Ένας από αυτούς τους τρόπους, ήταν μέσω της οικονομικής αλληλεξάρτησης. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 έχουν γίνει σημαντικές εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ των χωρών, καθώς η Ταϊβάν έφτασε να είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Κίνας, με την Κίνα να δέχεται το 50% των ταϊβανέζικων επενδύσεων στο εξωτερικό και το 20% των εξαγωγών της. (Γαργαλίδης-Μουντάνος, 2002:36) Επιπλέον, η ταυτόχρονη είσοδος των δύο χωρών στον ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου) ενίσχυσε ακόμα περισσότερο τους οικονομικούς δεσμούς και την αλληλεξάρτηση, δίνοντας την αίσθηση ότι μία «ένωση» έχει σχεδόν επιτευχθεί και ότι οι δυνάμεις της αγοράς θα μπορούσαν να δώσουν τελικά κάποια λύση και στο πολιτικό πρόβλημα. (Γαργαλίδης-Μούντanos, 2002:36)

Κάνοντας χρήση και της διπλωματίας, η Κίνα είχε καταφέρει να βάλει την Ταϊβάν σε ένα καθεστώς διεθνούς απομόνωσης. Οι διπλωματικές ενέργειες του Πεκίνου είχαν ως αποτέλεσμα ελάχιστες χώρες να αναγνωρίσουν την Ταϊβάν ως ξεχωριστό κράτος, με εξαιρέσεις μερικές φτωχές χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής, οι οποίες δέχονταν χρηματοδότηση με αντάλλαγμα τη διπλωματική αναγνώριση. Έχει σημειωθεί μέχρι και απόπειρα της Ταϊβάν να χρηματοδοτήσει τον ΟΗΕ με σκοπό να αποκτήσει έδρα στη γενική συνέλευση (Freeman, 1996:3-17), αλλά η Κίνα απέτρεψε

μία τέτοια πιθανότητα, καθιστώντας σαφές ότι η Ταϊβάν δεν μπορεί να σχετίζεται με τον ΟΗΕ, όσο δεν συνεχίζει τις πολιτικές διαπραγματεύσεις πάνω στην βάση της αρχής της «μίας Κίνας». Επιπλέον η ΗΠΑ, η Ευρώπη και οι άλλες μεγάλες χώρες τις Ασίας δεν έχουν υποστηρίξει επίσημα την ανεξαρτησία της Ταϊβάν και δεν διαθέτουν επίσημες διπλωματικές αποστολές στην Ταϊπέι. Οι περισσότερες από αυτές τις χώρες μέχρι και σήμερα χειρίζονται με ιδιαίτερη προσοχή τις σχέσεις τους και δηλώσεις τους για την Ταϊβάν, έτσι ώστε να μην δημιουργηθούν διπλωματικά προβλήματα με το Πεκίνο.

Ο νέος τρίτος άξονας της κινεζικής πολιτικής προς την Ταϊβάν, που δημιουργήθηκε μετά την απειλή της αυτονομίας του νησιού, είναι ο περιορισμός με οποιοδήποτε μέσο, οποιασδήποτε κίνησης του νησιού για ανεξαρτησία. Αυτό φαίνεται από τις κινήσεις που έκανε η Κίνα από το 1995 και μετά, ως απάντηση όσων συνέβαιναν στην Ταϊβάν.

Χαρακτηριστικά είναι τα γεγονότα της Τρίτης κρίσης στα στενά της Ταϊβάν, όπου η ΛΔΚ πραγματοποίησε μία σειρά από δοκιμές πυραύλων στα ύδατα που περιβάλλουν την Ταϊβάν, συμπεριλαμβανομένου του Στενού της Ταϊβάν από τις 21 Ιουλίου του 1995 έως τις 23 Μαρτίου του 1996. Όταν ο τότε πρόεδρος της Ταϊβάν Λι Τενγκ-χούι ζήτησε και έλαβε αμερικανική βίζα για να συμμετάσχει σε μια εκδήλωση στο Πανεπιστήμιο Cornell στις ΗΠΑ, η Κίνα, η οποία κατέβαλε προσπάθειες για να αποκόψει οποιαδήποτε διπλωματική σχέση στην Ταϊβάν, αντέδρασε. Ο κρατικός τύπος της ΛΔΚ κατηγόρησε τον Λι για προδοτή που προσπαθεί να διχοτομήσει την Κίνα. Ταυτόχρονα το Πεκίνο διαμαρτυρήθηκε στην Ουάσινγκτον, κάνοντας ανάκληση της διπλωματικής αποστολής, διακόπτοντας όλες τις υψηλού επιπέδου ανταλλαγές και τον διάλογο για το καθεστώς ελέγχου της τεχνολογίας πυραύλων. (Hu, 1997:374-391)

Η κρίση όμως έφτασε στην κορύφωση της αργότερα, όταν ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός της Κίνας στα πλαίσια «στρατιωτικών ασκήσεων» εκτόξευσε πυραύλους σε πολύ κοντινή απόσταση από τα κύρια λιμάνια της Ταϊβάν. Αυτή η κίνηση προκάλεσε πανικό στο νησί και είχε αντίκτυπο και στην οικονομία του καθώς τόσο η εσωτερική αναταραχή, όσο και η παρεμπόδιση πλοίων και αεροπλάνων στο να πραγματοποιήσουν τα δρομολόγιο τους, είχαν σαν αποτέλεσμα να παρατηρηθεί μέχρι και πτώση στο χρηματιστήριο και διαρροή κεφαλαίων. Η

απάντηση των ΗΠΑ ήταν άμεση αλλά και εκκωφαντική. Η Αμερική απάντησε διοργανώνοντας τη μεγαλύτερη επίδειξη αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος στην Ασία μετά από τον πόλεμο του Βιετνάμ. Δύο αεροπλανοφόρα μαζί με τα ακόλουθα πλοία τους και άλλα πολεμικά πλοία περάσανε μέσα από τα στενά της Ταϊβάν με σκοπό να προστατέψουν το νησί, κάνοντας επίδειξη δύναμης και περνώντας το μήνυμα ότι είναι διατεθειμένοι να επέμβουν και στρατιωτικά.

Το Πεκίνο ήθελε να στείλει το μήνυμα στο εκλογικό σώμα της Ταϊβάν, ότι η ψήφος στον Λι Τενγκ-χούι στις προεδρικές εκλογές του 1996 σημαίνει προβλήματα. Παρόλα αυτά η αμερικανική επίδειξη εξέπληξε ακόμα και την κινεζική ηγεσία. Η Κίνα δεν προέβη σε κάποια άλλη επιθετική ενέργεια, αλλά υπό τον φόβο των αμερικανικών δυνάμεων στα νερά της, ζήτησε την αγορά εξοπλισμών από την Ρωσία. Ταυτόχρονα το θέμα πώλησης αμερικανικών όπλων στην Ταϊβάν οδήγησε στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας και την αύξηση του ρόλου που θα διαδραμάτιζε η Ιαπωνία στην υπεράσπιση της Ταϊβάν.

Όσον αφορά τις εκλογές, οι προσπάθειες της ΛΔΚ να εκβιάσει ένα εκλογικό αποτέλεσμα ήταν ανεπιτυχείς, καθώς αντί να φοβίσουν το λαό του νησιού, τον εξαγρίωσαν ενισχύοντας τα αποτελέσματα του Λι Τενγκ-χούι κατά 5% με βάση του τι δείχνανε οι δημοσκοπήσεις.

Την κατάσταση κατάφερε να εξομαλύνει η επίσκεψη που πραγματοποίησε ο πρόεδρος Κλίντον στην Κίνα το καλοκαίρι του 1998.

Κατά την 9ήμερη επίσκεψη του, ο Κλίντον διατύπωσε σκόπησα την θέση του για την Ταϊβάν, δημόσια και ενώπιον κινέζικου ακροατηρίου. Η δήλωση του ήταν «Είχα την ευκαιρία να επαναλάβω την πολιτική μας για την Ταϊβάν, η οποία είναι ότι δεν υποστηρίζουμε την ανεξαρτησία της Ταϊβάν ή δύο διαφορετικές χώρες της Κίνας ή μία Ταϊβάν-μία Κίνα. Και δεν πιστεύουμε ότι η Ταϊβάν πρέπει να είναι μέλος οποιουδήποτε οργανισμού για την οποίο η κρατική οντότητα είναι προϋπόθεση.» (Yates, 1998) Αυτή η πολιτική του Κλίντον γνωστή και ως η "πολιτική των τριών όχι" εμπεριέχει τις υποθέσεις, ότι η επιδίωξη της ανεξαρτησίας της Ταϊβάν είναι η ρίζα όλων των προβλημάτων και ότι το ζήτημα της Ταϊβάν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως διαπραγματευτικό στοιχείο για τον μετριασμό της πολιτικής στάσης του Πεκίνου. (Kau, 1999:17)

Μία τελείως αντίθετη άποψη όμως παρουσίασε η ηγεσία της Ταϊβάν, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη συνέντευξη του προέδρου Λι στη γερμανική τηλεόραση τον Ιούλιο του 1999. Κατά την διάρκεια της συνέντευξης ο Λι έκανε δηλώσεις για σχέσεις κράτους-κράτους μεταξύ της Ταϊβάν και της Κίνας, ή έστω ιδιαίτερες σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών, παρόμοιου τύπου με την σχέση που είχαν τα δύο γερμανικά κράτη πριν την ενοποίηση τους, από το 1970 μέχρι το 1990. Αυτή η δήλωση που παρουσίαζε τα δύο κράτη σαν διαφορετικά και ισότιμα μεταξύ τους προκάλεσε εξαγρίωση στην Κινεζική πολιτική ηγεσία αλλά και τις αντιδράσεις από την αμερικανική πλευρά, η οποία δεν συμφώνησε με αυτές τις δηλώσεις. (Cabestan, 2000:172-180)

Το 2000 λίγο πριν από τις προεδρικές εκλογές της Ταϊβάν ο υποψήφιος του δημοκρατικού προοδευτικού κόμματος Τσεν Σουί Μπιαν έκανε δηλώσεις στις οποίες ανέφερε ότι, σε περίπτωση νίκης του θα πραγματοποιήσει δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία. Η κίνα με αφορμή αυτή τη δήλωση του Τσεν και ως απάντηση στις προηγούμενες δηλώσεις του Λι, εξέδωσε μια «Λευκή Βίβλο» μέσα στην οποία αναγραφόταν η πιθανότητα επανένωσης των δύο περιοχών με τη χρήση βίας στις περιπτώσεις όπου: Υπάρξει εσωτερικός διχασμός, εισβολή από ξένη δύναμη, ανακοίνωση ανεξαρτησίας ή άρνηση των ταϊβανέζικων αρχών να διαπραγματευτούν την ειρηνική επανένωση. (Document 12: PRC White Paper, 2000)

Ακολούθησε η νίκη του δημοκρατικού προοδευτικού κόμματος και του Τσεν Σουί Μπιαν που σηματοδότησε την ολοκλήρωση του εκδημοκρατισμού, του πολιτεύματος της Ταϊβάν. Μέσα στα επόμενα χρόνια η κίνα αύξησε σημαντικά τις στρατιωτικές τις δαπάνες, με αποτέλεσμα να είναι μία από τις ισχυρότερες χώρες σε στρατιωτική δύναμη σήμερα. Την ίδια στιγμή συνέχισε και η πώληση όπλων από τους αμερικάνους στην Ταϊβάν και κυρίως σε αντιπυραυλικά συστήματα. Το σίγουρο είναι ότι, καθώς οι σχέσεις Μεταξύ της Κίνας και της Ταϊβάν πέρασαν σε μία νέα εποχή μετά την δημοκρατικοποίηση του νησιού, καμία από τις δύο πλευρές δεν δεχόταν να κάνει πίσω στις θέσεις τις.

Κεφάλαιο 2: Ανάλυση

Κεφάλαιο 2.1: Οι αλλαγές που προκαλεί η δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν για τις σχέσεις της με την Κίνα

Η αλλαγή του πολιτεύματος από ένα κλειστό αυταρχικό σύστημα υπό την ηγεσία του KMT, σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα σήμανε μία νέα εποχή και ένα νέο κεφάλαιο για τις σχέσεις των δύο χωρών. Η δημιουργία ενός δημοκρατικού συστήματος οδηγεί σε διαφορετική πορεία τόσο στον τρόπο λήψης αποφάσεων, όσο και ως προς τον τρόπο διακυβέρνησης μιας χώρας. Το γεγονός πως οι δύο χώρες έχουν τόσο διαφορετικά πολιτεύματα, δημιουργεί καινούργια προβλήματα και προκλήσεις και ιδιαίτερα στο ενδεχόμενο μίας πιθανής ένωσης μεταξύ τους. Σε αυτό το κεφάλαιο θα δούμε τα σημεία τα οποία επηρεάζει η νέα πολιτική εικόνα τις σχέσεις των δύο χωρών.

2.1.1 Μετατόπιση στις ιδεολογικές διαφορές

Ο εκδημοκρατισμός στην Ταϊβάν σήμαινε μια μετάβαση από ένα αυταρχικό καθεστώς σε ένα πολυκομματικό δημοκρατικό σύστημα. Αυτή η αλλαγή στη διακυβέρνηση αντανakλούσε μια μετατόπιση στην πολιτική ιδεολογία προς νέες αρχές όπως οι ατομικές ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημοκρατική διακυβέρνηση. Αυτές οι αρχές είναι αρκετά αντίθετες με αυτές που ακολουθεί η κυβέρνηση του κομμουνιστικού κόμματος στην Κίνα. Η Ταϊβάν πλέον εναγκαλίζεται τον πολιτικό πλουραλισμό και τις δημοκρατικές αξίες, ενώ το ΚΚΚ διατηρεί μονοκομματική και συγκεντρωτική εξουσία στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου αποτελούν τις κύριες αρχές στην έννοια της φιλελεύθερης δημοκρατίας. Ο πολίτης βρίσκεται σε θέση κλειδί και η προστασία των ατομικών δικαιωμάτων από το πολιτικό σύστημα τονίζεται ιδιαίτερα, ώστε να μπορεί να συμμετέχει αποτελεσματικά στις πολιτικές αποφάσεις. Στην περίπτωση της Κίνας έχουν εκφραστεί πολλές φορές ανησυχίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις πολιτικές ελευθερίες.

Σε μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε στις δύο χώρες με τίτλο «Comparison of the Democratic Concepts of the People in Mainland China and Taiwan: Support and Understanding» για το «Asian Journal for Public Opinion Research» μπορούμε να

παρατηρήσουμε την διαφορετική αντίληψη των δημοκρατικών εννοιών, μεταξύ των πολιτών της ΛΔΚ και της Ταϊβάν.

Στην έρευνα χρησιμοποιούμε μία μέθοδο για τη μέτρηση της δημοκρατικών αξιών που τις χωρίζει σε τρεις πτυχές, με βάση τρεις σχέσεις εξουσίας: Σχέσεις μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, μεταξύ των μελών και των επίσημων οργανισμών και μεταξύ των επίσημων οργανισμών. Η σχέση μεταξύ όλων των μελών πρέπει να έχει την ίδια ισχύ και να μην επηρεάζεται από την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση.

Η σχέση μεταξύ των μελών και των έγκυρων θεσμών μπορεί να χωριστεί σε τρεις πτυχές: Την λαϊκή κυριαρχία, την ατομική ελευθερία και μια πλουραλιστική κοινωνία. Η λαϊκή κυριαρχία σημαίνει ότι η εξουσία μιας κυβέρνησης προέρχεται από το λαό και πρέπει να είναι υπόλογοι στον λαό. Προσωπική ελευθερία σημαίνει ότι η ιδιωτική εξουσία δεν παραβιάζεται από το κράτος, και πλουραλιστική κοινωνία σημαίνει ότι τα μέλη της κοινωνίας έχουν το δικαίωμα να συνεταιρίζονται ελεύθερα χωρίς παρεμβάσεις από το κράτος.

Η τελευταία πτυχή αυτής της μεθόδου είναι οι σχέσεις μεταξύ επίσημων οργανισμών. Οι επίσημοι οργανισμοί χρειάζονται ελέγχους και ισορροπίες για να αποτρέψουν οποιαδήποτε κατάχρηση εξουσίας. Με βάση αυτές τις έννοιες, η μέθοδος αναπτύσσει μια κλίμακα μέτρησης των δημοκρατικών αξιών, η οποία χωρίζεται σε πέντε πτυχές: Το δικαίωμα στην ισότητα, το δικαίωμα συμμετοχής στις πολιτικές διαδικασίες (λαϊκή κυριαρχία), το δικαίωμα στην ελευθερία, το δικαίωμα στον πλουραλισμό και το δικαίωμα ελέγχων και ισορροπιών. (Wu, 2021)

	SupportRatio			Attachment		
	MainlandChina	Taiwan	Difference	MainlandChina	Taiwan	Difference
Equality	68.89%	87.38%	-18.49%	0.80	1.11	-0.31
Participation	28.47%	70.67%	-42.20%	-0.14	0.73	-0.87
Freedom	24.45%	36.52%	-12.07%	-0.17	0.21	-0.38
Pluralism	12.31%	52.55%	-40.24%	-0.41	0.50	-0.91
Checks and Balances	43.63%	61.73%	-18.10%	0.04	0.30	-0.26

Πίνακας 1: Τα αποτελέσματα της μέτρησης δημοκρατικών αξιών (Wu, 2021)

Τα αποτελέσματα όπως φαίνονται στον παραπάνω πίνακα δείχνουν το κατά πόσο οι πέντε διαστάσεις των δημοκρατικών αξιών στην ηπειρωτική Κίνα και την Ταϊβάν

έχουν επιτύχει κοινωνική συναίνεση. Είναι προφανές ότι τα ποσοστά των πολιτών της Ταϊβάν είναι υψηλότερα από αυτά των πολιτών της ΛΔΚ. Σε μερικές αξίες μάλιστα όπως το δικαίωμα συμμετοχής στις πολιτικές διαδικασίες και το δικαίωμα στον πλουραλισμό η διαφορά μεταξύ τους ξεπερνάει το 40%.

Το έργο της Κίνας να κερδίσει τον λαό της Ταϊβάν και να τον στρέψει σε μία ένωση με την ΛΔΚ γίνεται ποιο δύσκολο. Ο λαός της έχει διαφορετικές αξίες οι οποίες συμβάλουν ακόμα και στην δημιουργία διαφορετικής εθνικής ταυτότητας όπως θα εξετάσουμε και παρακάτω. Δεν θα είναι εύκολο να πειστεί ο πολίτης του νησιού σε μια ένωση της Ταϊβάν με την υπόλοιπη Κίνα. Γεγονός που είναι πολύ σημαντικό, διότι με το δημοκρατικό πολίτευμα οι πολίτες έχουν πολύ πιο αυξημένη συμμετοχή στην πολιτική της χώρας.

2.1.2 Η αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική.

Η διαδικασία εκδημοκρατισμού στην Ταϊβάν ενδυνάμωσε τους πολίτες της και οδήγησε σε αυξημένη συμμετοχή του κοινού στις πολιτικές διαδικασίες.

Ως αποτέλεσμα, η κοινή γνώμη και το συναίσθημα στην Ταϊβάν διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων των δύο χωρών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό των προεδρικών εκλογών του 2008 στην Ταϊβάν, όπου μετά από μια περίοδο αυξημένων εντάσεων στα στενά του νησιού ο Μα Γινγκ-Τζέου κέρδισε τις εκλογές ενάντια του Τσεν Σουί Μπιαν, υποσχόμενος στις προεκλογικές του εκστρατείες να κατεβάσει τις αυξημένες εντάσεις. (Bush, Hash, χ.χ.) Η στάση των ψηφοφόρων έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιλογή πολιτικού αρχηγού και κατ' επέκταση συνέβαλε στην πιο ήπια πολιτική που ακολούθησε στη συνέχεια ο Μα.

Το δημοκρατικό πλαίσιο απαιτεί οι πολιτικοί ηγέτες να παραμένουν συντονισμένοι με τις επιθυμίες και τις ανησυχίες του κοινού. Αυτή η ανταπόκριση επεκτείνεται σε ζητήματα που σχετίζονται με την Κίνα, όπως διπλωματικές σχέσεις, εμπορικές συμφωνίες και ζητήματα ασφάλειας. Οι πολιτικές που επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ των στενών υπόκεινται σε δημόσιο διάλογο και έλεγχο και οι ηγέτες μπορούν να προσαρμόσουν τις θέσεις τους με βάση το δημόσιο αίσθημα. Παρόλα αυτά, εφόσον η αυξημένη συμμετοχή του κοινού ενισχύει τη δημοκρατική νομιμότητα των

αποφάσεων, μπορεί επίσης να παρουσιάσει προκλήσεις για τη διατήρηση της συνοχής των πολιτικών.

Η πολυπλοκότητα των εγχώριων και διεθνών εξελίξεων στην πολιτική μπορεί να οδηγήσουν σε μεταβλητό και δυναμικό δημόσιο αίσθημα, αλλά και αλλαγές στην κοινή γνώμη.

Το ιδανικό παράδειγμα είναι το παράδειγμα του προεδρικών εκλογών της Ταϊβάν το 2016, όπου για ακόμη μία φορά τα θέματα της Κίνας και της Ταϊβάν παίζανε καθοριστικό ρόλο στα αποτελέσματα των εκλογών. Οι πολιτικές του Μα Γινγκ-Τζέου όπως αναφέραμε ήταν ποιο θερμές ως προς την ΛΔΚ και μάλιστα ήταν ένας από τους κύριους λόγους που εκλέχτηκε το 2008. Ο Μα επιδίωξε στενότερους εμπορικούς και πολιτικούς δεσμούς με το Πεκίνο και διαπραγματεύτηκε ένα εμπορικό σύμφωνο με την υπόσχεση ότι θα τονώσει την οικονομία και θα προσφέρει θέσεις εργασίας στους νέους.

Οι πολίτες όμως και κυρίως οι νέοι φοιτητές είδαν τελείως διαφορετικά αυτήν την συμφωνία. Επηρεασμένοι από την δυτικού τύπου φιλελεύθερη δημοκρατία του νησιού, είδαν αυτήν την εμπορική συμφωνία σαν κάτι που θα έβλαπτε ανεπανόρθωτα την οικονομία και θα δημιουργούσε ακόμα μεγαλύτερη οικονομική αλληλεξάρτηση στις δύο οικονομίες, οδηγώντας ποιο κοντά σε μία ένωση με το αυταρχικό κράτος της ΛΔΚ. Ως αποτέλεσμα άρχισε μία από τις μεγαλύτερες και σημαντικότερες διαδηλώσεις στην Ταϊπέι. Οι δρόμοι της Ταϊπέι έσφυζαν από διαδηλωτές και κυρίως φοιτητές, οι οποίοι κουνούσαν πλακάτ που έγραφαν «Η Ταϊβάν δεν πωλείται». Το αποκορύφωμα ήταν ότι οι διαδηλωτές καταφέρανε να μπούνε εντός του κτιρίου του κοινοβουλίου, και μάλιστα να το καταλαμβάνουν με την στήριξη του αντιπολιτευτικού Δημοκρατικού Προοδευτικού Κόμματος. (Rally backs Taiwan students occupying parliament, 2014) Το αποτέλεσμα ήταν, ένα κίνημα που έγινε γνωστό ως «Μαθητικό Κίνημα Ηλίανθου», (Sun flower Student Movement) με τον αγώνα του και την χρήση των μέσων ενημέρωσης να καταφέρει να πλήξει την νομιμότητα του κυβερνόντος κόμματος και να επηρεάσει τα αποτελέσματα των επόμενων εκλογών. Στις εκλογές του 2016 η κυβέρνηση του KMT ηττήθηκε, με την Τσάι Ινγκ-γουνέν του Δημοκρατικού Προοδευτικού Κόμματος να γίνεται η πρώτη γυναίκα πρόεδρος στην ιστορία του έθνους, λαμβάνοντας το 56% των ψήφων. (Flaherty, 2018)

Με αφορμή τα γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν σε αυτό το παράδειγμα μπορούμε να διακρίνουμε άλλα δύο αποτελέσματα της αυξημένης συμμετοχής των πολιτών στην πολιτική. Αρχικά ο εκδημοκρατισμός προώθησε την ανάπτυξη της κοινωνίας, των πολιτών και των ομάδων υπεράσπισης στην Ταϊβάν. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), οι ομάδες συμφερόντων και οι πρωτοβουλίες που ηγούνται οι πολίτες διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στον επηρεασμό του δημόσιου λόγου και των κυβερνητικών πολιτικών. Το αποτέλεσμα είναι αυτό το ποικιλόμορφο τοπίο φωνών συμβάλλει στην πολυπλοκότητα της λήψης πολιτικών αποφάσεων.

Επίσης τα μέσα ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαδραματίζουν πολύ πιο κρίσιμο ρόλο στην επιρροή της κοινής γνώμης. Ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση αφηγήσεων και αντιλήψεων, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο, μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών. Σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα τα ΜΜΕ έχουν την δυνατότητα να επηρεάζουν ένα πολύ μεγαλύτερο φάσμα πολιτών, ειδικά αν αναλογιστούμε ότι προσαρμόζονται πάνω στα πλουραλιστικά δεδομένα της χώρας.

Από τα γεγονότα του 2014 μπορούμε να δούμε και σχετικό παράδειγμα για αυτά τα αποτελέσματα που ανέφερα. Παράλληλα μέσα από το Μαθητικό Κίνημα Ηλίανθου στις διαδηλώσεις συμμετείχε μία ομάδα Χάκερ, η οποία εργαζόταν στη δημιουργία ενός πρώιμου εργαλείου που δίνει την δυνατότητα στους πολίτες να ιχνηλατεί της κινήσεις της κυβέρνησης, όπως το που ξοδεύει δημόσιο χρήμα. Η ομάδα γνωστή ως "g0n" είχε ως σκοπό της να αναδείξει μια αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στην χάραξη κυβερνητικής πολιτικής, πριν από την δημιουργία του κινήματος.

Μετά την λήξη των διαδηλώσεων η ομάδα έγινε αρκετά δημοφιλής για να προσεγγίσει μέχρι και το ενδιαφέρον της τότε υπουργού ψηφιακής τεχνολογίας της χώρας, Τζάκλιν Τσάι. Η Τσάι παρευρέθηκε σε ένα από τα "hackathons" που διοργάνωνε η ομάδα g0n και εντυπωσιάστηκε τόσο από τη δουλειά της ομάδας, που ζήτησε από τους συντελεστές να δημιουργήσουν μια πλατφόρμα για να συζητούν δημόσια θέματα ορθολογικά, χρησιμοποιώντας έναν από τους ιδρυτές της ομάδας, τον Tang ως τον κύριο βοηθό της. Το αποτέλεσμα: αυτό είναι γνωστό σήμερα ως εικονική Ταϊβάν ή vTaiwan. (Flaherty, 2018)

Λίγο αργότερα όταν η Τσάι έφυγε με την απερχόμενη κυβέρνηση μετά τις εκλογές του 2016, οι Ταϊβανοί αξιωματούχοι αναζητούσαν κάποιον με υπόβαθρο στον

ψηφιακό και startup κόσμο, για να βοηθήσει στην τόνωση της οικονομίας της χώρας μέσω ενός έργου με το όνομα «Asia SiliconValley».

Η Τανγκ έχοντας αποδείξει της ικανότητες της με την προηγούμενη κυβέρνηση προσκλήθηκε σε μια συνάντηση για να βοηθήσει στην τοποθέτηση του σχεδίου. Τα αποτελέσματα της ήταν τόσο εντυπωσιακά που στα τέλη του 2016, η Τανγκ έγινε η νεότερη υπουργός της χώρας χωρίς χαρτοφυλάκιο και η πρώτη τρανς αξιωματούχος στο ανώτατο εκτελεστικό υπουργικό συμβούλιο (Ho, 2022:7)

Συμπερασματικά, ο εκδημοκρατισμός της Ταϊβάν ανύψωσε τη δημόσια συμμετοχή ως καθοριστικό παράγοντα για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή πολιτικών, κάνοντας με αυτόν τον τρόπο πολύ πιο περίπλοκη την κατάσταση στα στενά της Ταϊβάν. Η αλληλεπίδραση μεταξύ του δημόσιου αισθήματος, των πολιτικών αποφάσεων και των διπλωματικών στρατηγικών είναι κεντρική για την κατανόηση της πολυπλοκότητας της εξωτερικής πολιτικής της Ταϊβάν μετά την κατάργηση του αυταρχικού καθεστώτος. Η Κίνα εκτός από την δυσκολία που βρίσκει στο να έχει κάποιον συνομιλητή που ακολουθεί σταθερή πολιτική, έχει και το πρόβλημα της διαφορετικότητας των δύο λαών για μία πιθανή ένωση.

Το δημοκρατικό πολίτευμα είναι πολύ πιο προσεκτικό στην καταστολή του λαού , καθώς περιορίζει τον βαθμό βίας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Οι πολίτες της Ταϊβάν έχουν μεγαλώσει πλέον και ζουν σε ένα πολύ πιο ελεύθερο περιβάλλον για τα δυτικά δεδομένα και μία αλλαγή αυτής της νοοτροπίας σε ένα πιο αυταρχικό σύστημα φαντάζει δύσκολη υπόθεση. Αυτό είναι ένα φαινόμενο που όσο περνάει ο καιρός θα εξελίσσεται ακόμα περισσότερο, καθώς η νεότερη γενιά έχοντας μεγαλώσει σε μια δημοκρατική Ταϊβάν με δημοκρατικές αξίες, τείνει να ταυτίζεται πιο έντονα με την Ταϊβάν ως ξεχωριστή οντότητα και να διαμορφώνει μία νέα "Ταϊβανέζικη ταυτότητα". (Schmitz, 2018)

2.1.3 Εθνική Ταυτότητα και Κυριαρχία

Ένα από τα σημαντικότερα αποτελέσματα του εκδημοκρατισμού της Ταϊβάν ήταν η εξέλιξη και η ενίσχυση μιας ξεχωριστής ταυτότητας της Ταϊβάν.

Αυτή η ταυτότητα δεν είναι απλώς άρνηση μιας κινεζικής ταυτότητας, αλλά θετική επιβεβαίωση μιας μοναδικής πολιτιστικής, ιστορικής και πολιτικής ταυτότητας.

Η δημοκρατική διαδικασία επέτρεψε σε διαφορετικές φωνές να συνεισφέρουν στην οικοδόμηση αυτής της ταυτότητας, καλλιεργώντας μια αίσθηση υπερηφάνειας και του ανήκειν στον λαό της Ταϊβάν. Το ίδιο το δημοκρατικό πλαίσιο παρέχει μια πλατφόρμα για την πολιτική έκφραση της ταυτότητας της Ταϊβάν.

Τα πολιτικά κόμματα και οι ηγέτες, στην επιδίωξή τους για δημόσια υποστήριξη, συχνά διατυπώνουν θέσεις που αντικατοπτρίζουν την αίσθηση μίας ταϊβανέζικης ιδιαιτερότητας. Αυτή η έκφραση δεν αφορά αποκλειστικά τη διεκδίκηση της ανεξαρτησίας από την Κίνα, αλλά τονίζει την ιδέα της Ταϊβάν ως ξεχωριστής και μοναδικής οντότητας με τη δική της ιστορία, πολιτισμό και πολιτικό σύστημα.

Όπως αναμενόταν αυτή η ενίσχυση της ταϊβανέζικης ταυτότητας έχει βαθιές επιπτώσεις στις σχέσεις της με την Κίνα. Πρώτα από όλα δημιουργεί νέα δεδομένα στον γεωπολιτικό παράγοντα και δεύτερον αρχίζει και παίρνει πολιτιστικές και ιστορικές διαστάσεις. Το αποτέλεσμα είναι, καθώς η Ταϊβάν επιβεβαιώνει τη διακριτή της ταυτότητα, τα ζητήματα της ενοποίησης με την Κίνα να μην μένουν απλώς σε πολιτικό επίπεδο, αλλά να αφορούν και τη διατήρηση ενός μοναδικού τρόπου ζωής και διακυβέρνησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πολιτικά την ιδέα της Ταϊβανέζικης ταυτότητας κυρίως προωθεί το Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα. Πρώτα στην θητεία του Τσεν Σουί Μπιαν από το 2000 μέχρι το 2008 παρατηρήθηκαν εντάσεις, οι οποίες όμως κατά την προεδρία του Μα Γινγκ-Τζέου με το KMT ήταν σχετικά ειρηνικές. Σε επόμενο κεφάλαιο θα αναλύσουμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις των δύο κομμάτων, όμως κατά τη διάρκεια των προεδρικών εκλογών του 2016 η Τσάι Ινγκ Γουέν με το ΔΠΚ ήταν αυτή που υποστήριξε ότι οι περισσότεροι Ταϊβανέζοι δεν ταυτίζονται με την Κίνα και ότι «οι περισσότεροι νέοι τείνουν φυσικά στην ανεξαρτησία της Ταϊβάν». (Dittmer, 2017:19) Στο ζήτημα πως προκύπτει η αλλαγή της εθνικής ταυτότητας στην

Ταϊβάν θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τις θεωρίες του εθνικισμού και της εθνικής ταυτότητας που έχουν απασχολήσει το νησί εδώ και αρκετά χρόνια

. Σε γενικές γραμμές, υπάρχουν δύο μεγάλες σχολές σχετικά με την έννοια ενός έθνους: Ο Αρχεγονισμός (Primordialism) και η Μοντερνιστική θεωρία (Modernist). Η μοντερνιστική θεωρία υποστηρίζει ότι το έθνος είναι μια σύγχρονη πολιτική κατασκευή που προκύπτει στη διαδικασία της οικοδόμησης του κράτους. Εφόσον το παγκόσμιο σύστημα των εθνικών κρατών δεν σχηματίστηκε νωρίτερα από τον δέκατο έβδομο αιώνα, οι μοντερνιστές υποστηρίζουν ότι οι έννοιες του έθνους, του εθνικισμού και της εθνικής ταυτότητας είναι όλες πολύ νέες κοινωνικά κατασκευασμένες μορφές.

Από την άλλη πλευρά, η αρχέγονη σχολή υποστηρίζει ότι, παρόλο που το σύστημα έθνους-κράτους είναι ένα σύγχρονο φαινόμενο, το έθνος έχει μια προηγούμενη αντικειμενική ύπαρξη Εθνικής Ταυτότητας που καθορίζει την πίστη και την ταυτότητα των ανθρώπων, κυρίως στη βάση της κοινής ιστορίας, μύθων, γενεαλογικών σχέσεων ή θρησκευτικών πεποιθήσεων, πολύ πριν το σύγχρονο κράτος μάθει πώς να κινητοποιεί τους πολίτες του στο όνομα μιας πατρίδας. (Dittmer, 2017:21) Οι Ταϊβανέζοι ακαδημαϊκοί υποστηρίζουν τα επιχειρήματα της Μοντερνιστικής θεωρίας, θεωρώντας την "ταϊβανέζικη ταυτότητα" ένα σύγχρονο κοινωνικό οικοδόμημα που προκύπτει από την διαδικασία της αποαποικιοποίησης και του εκδημοκρατισμού. Πάνω σε αυτό το πλαίσιο υποστηρίζουν τρία σημεία:

(Α) Ένα έθνος αποτελείτε από ένα σύνολο ανθρώπων που συνδέονται μεταξύ τους λόγω κοινής καταγωγής, γλώσσας, θρησκείας ή ιστορίας, παρόλο που η αίσθηση μιας κοινωνίας μπορεί να είναι περισσότερο φανταστική παρά πραγματική.

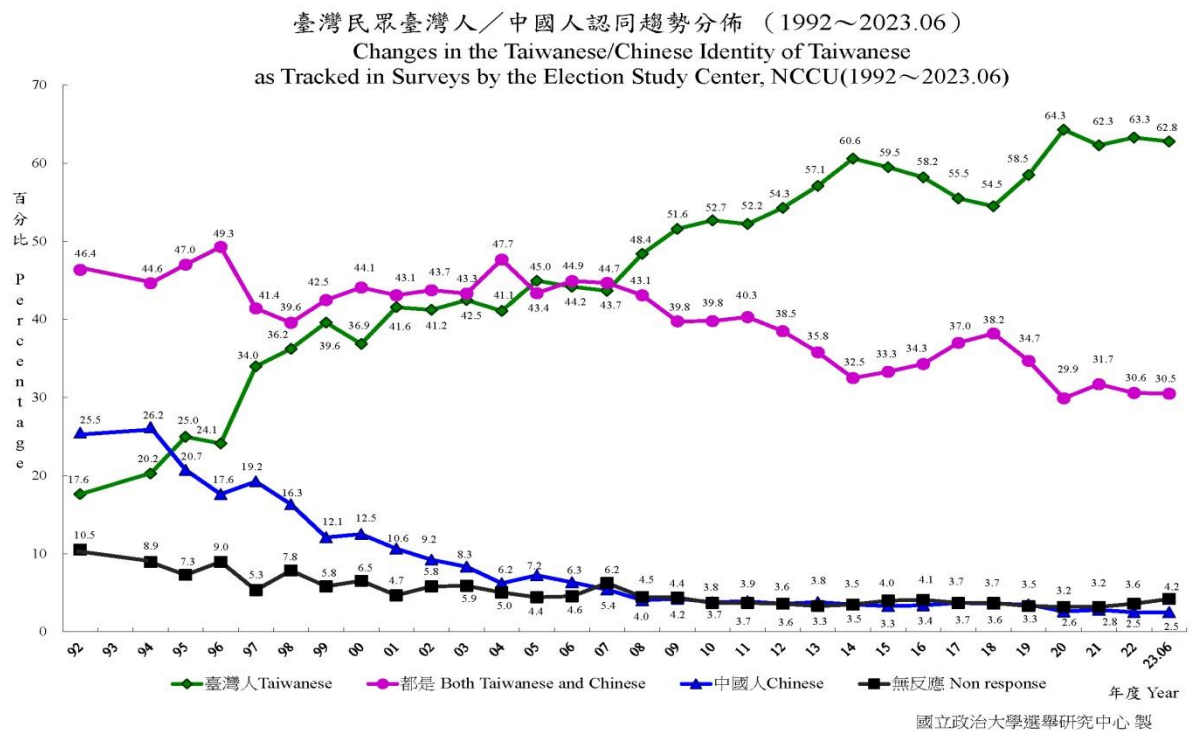
(Β) Η εθνική ταυτότητα είναι ένα συναίσθημα που έχει κάποιος προς τη φανταστική του κοινότητα, τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της οποίας περιλαμβάνουν μια πατρίδα, έναν λαό, μια κοινή ιστορική μνήμη και μια κοινή δημόσια κουλτούρα.

(Γ) Η ταϊβανέζικη ταυτότητα είναι η πηγή για τον ταϊβανέζικο εθνικισμό και το εθνικιστικό κίνημα της Ταϊβάν, το οποίο επιδιώκει τον πολιτικό στόχο της ανεξαρτησίας της Ταϊβάν. (Dittmer, 2017:21)

Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, οι Ταϊβανέζοι ακαδημαϊκοί υποστηρίζουν το εθνικιστικό δόγμα «η πολιτική και η εθνική ενότητα πρέπει να είναι ταυτόσημες» (Dittmer, 2017:21 όπως αναφέρεται στο Gellner, 1983)

Το κατά πόσο το φαινόμενο της δημοκρατικοποίησης φαίνεται να επηρεάζει την αντίληψη μίας Ταϊβανέζικης ταυτότητας, μπορεί να μας βοηθήσει να το κατανοήσουμε μία συστηματική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Κέντρο Εκλογικής Μελέτης στο Εθνικό Πανεπιστήμιο Chengchi. Σύμφωνα με την έρευνα βλέπουμε μια προφανή αύξηση των πολιτών που θεωρούν τον εαυτό τους Ταϊβανέζους από τις αρχές του 1990 και κυρίως τα πρώτα χρόνια της δημοκρατικοποίησης το 1996. Συγκεκριμένα από το 1996 στο 1997 βλέπουμε μία αύξηση από το περίπου 24% στο 34%, με ένα ποσοστό που αυξάνεται κατά 10%.

Μία δεύτερη εντυπωσιακή άνοδος σημειώνεται κατά την διακυβέρνηση του Μα και κυρίως στην δεύτερη τετραετία, όπου παρατηρούμε το ποσοστό να έχει φτάσει πλέον το 58,2% πριν από τις προεδρικές εκλογές. Παράλληλα το ποσοστό των πολιτών που θεωρούν τον εαυτό τους μόνο Κινέζο μειώνεται κατακόρυφα από το 1993 μέχρι το 1999 και έκτοτε ακολουθεί μια σταθερή πτωτική πορεία. Τέλος το ποσοστό των ανθρώπων που θεωρούν τους εαυτούς τους και Ταϊβανέζους και Κινέζους παρουσιάζει μία μεγάλη πτώση στις πρώτες εκλογές από το 1996 στο 1997, αλλά μετά σχετικά σταθεροποιήστε μέχρι την δεύτερη μεγάλη πτώση του κατά την περίοδο της δεύτερης τετραετίας του Μα.

Πίνακας 2: Αλλαγές στην Ταϊβανέζικη/Κινεζική Ταυτότητα των Ταϊβανέζων όπως παρακολουθούνται σε έρευνες από το Κέντρο Μελέτης Εκλογών, Εθνικό Πανεπιστήμιο Chengchi (1992–2016) (Election Study Center, 2023)

Υπάρχει σε αυτά τα δεδομένα η κριτική, ότι στην περίπτωση της Ταϊβάν δεν μπορούμε να γνωρίζουμε άμα οι απαντήσεις που δίνουν οι πολίτες στο ερώτημα άμα είναι Κινέζοι η Ταϊβανέζοι, έχουν έναν πολιτιστικό η έναν πολιτικό χαρακτήρα. Με άλλα λόγια η ιδιαιτερότητα που προκύπτει στο θέμα της εθνικής ταυτότητας στην Ταϊβάν μπορεί να αποπροσανατολίζει τις απαντήσεις ως προς το άμα αναφέρονται σε πολιτιστική η πολιτική ταυτότητα. (Dittmer, 2017:23)

Σε κάθε περίπτωση θεωρώ ότι η επίδραση της δημοκρατικοποίησης στην αντίληψη της εθνικής ταυτότητας της Ταϊβάν είναι φανερή και κυρίως άμα λάβουμε υπόψη ότι με βάση τα στοιχεία της έρευνας, από το 17,5% των πολιτών που θεωρούσαν τους εαυτούς τους Ταϊβανέζους το 1992, το 2016 το ποσοστό είναι με 58,2% σχεδόν τα 2/3 του πληθυσμού.

Κεφάλαιο 2.2: Οι επιπτώσεις της δημοκρατικοποίησης στις πολιτικές θέσεις και διπλωματικές σχέσεις Κίνας-Ταϊβάν

Από τη δεκαετία του 1990 και μετά την καθιέρωση των άμεσων εθνικών εκλογών όπως είδαμε και προηγουμένως, οι πολιτικές της Κίνας-Ταϊβάν επηρεάστηκαν σε έναν πολύ μεγάλο βαθμό.

Ενώ η επίσημη πολιτική της Ταϊβάν για την Κίνα παρέμεινε αμετάβλητη, η κατάσταση των επίσημων σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών εξαρτιόταν από το κυβερνών κόμμα, με τις επίσημες και ανεπίσημες σχέσεις να κυμαίνονται σε ένα πλαίσιο προσοχής για το ΔΠΚ και ένα πλαίσιο φιλελευθεροποίησης για το ΚΜΤ. Ωστόσο, ανεξάρτητα από το ποιο κόμμα κυβερνούσε, οι σχέσεις της Ταϊβάν με τη ΛΔΚ χαρακτηρίζονται από δύο βασικά ζητήματα:

(Α) Εθνική ασφάλεια και διαχείριση της απειλής μια στρατιωτικής επίθεσης.

(Β) Διαχείριση και προστατευτισμός της οικονομίας και της πολιτιστικής και εθνικής ταυτότητας. Για τα δύο κύρια κόμματα επίσης κεντρικό ζήτημα πολιτικής αποτελούσε η διατήρηση της κατάστασης των ανεπίσημων σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών. (House Of Commons Library, 2023:21)

2.2.1 Το Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα

Η γενική πολιτική τοποθέτηση του ΔΠΚ κλίνει περισσότερο στον δρόμο της αυτονομίας και στην υπεράσπιση της Ταϊβανέζικης ταυτότητας. Από το 1991 ο καταστατικός χάρτης και η ηγεσία του κόμματος τροποποιήθηκαν για να ενσωματώσουν «ρήτρα ανεξαρτησίας της Ταϊβάν», καθώς και μια δήλωση για Δημοκρατία της Ταϊβάν μέσω δημοψηφίσματος.

Οδηγώντας σε ρήγματα στο εσωτερικό του κόμματος, με πιο μετριοπαθή μέλη και φατρίες να αποχωρούν, το 1999 η ηγεσία του κόμματος πήρε διαφορετική οδό, εγκρίνοντας ένα νέο «ψήφισμα για το μέλλον της Ταϊβάν», το οποίο περιελάμβανε τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με τις σχέσεις με τη Λαϊκή Δημοκρατία:

(Α) Η Ταϊβάν είναι μια κυρίαρχη και ανεξάρτητη χώρα. Οποιαδήποτε αλλαγή στο ανεξάρτητο status quo πρέπει να αποφασιστεί από τους πολίτες της Ταϊβάν μέσω δημοψηφίσματος.

(Β) Η Ταϊβάν δεν είναι μέρος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Η μονομερής υποστήριξη της Κίνας για την «Αρχή μιας Κίνας» και «Μία χώρα δύο συστήματα» είναι θεμελιωδώς ακατάλληλη για την Ταϊβάν.

(Γ) Η Ταϊβάν πρέπει να επεκτείνει τον ρόλο της στη διεθνή κοινότητα, να επιδιώξει διεθνή αναγνώριση και να επιδιώξει τον στόχο της εισόδου στα Ηνωμένα Έθνη και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς.

(Δ) Η Ταϊβάν πρέπει να αποκηρύξει τη θέση «Μία Κίνα» για να αποφύγει τη διεθνή σύγχυση και να αποτρέψει τη χρήση της θέσης από την Κίνα ως πρόσχημα για προσάρτηση με τη βία. (House Of Commons Library, 2023:21)

Στις προεδρικές εκλογές του 2000 έχουμε την πρώτη ειρηνική δημοκρατική μεταβίβαση της εξουσίας στο κόμμα του ΔΠΚ. Παρά τις προβλέψεις κατά την εκλογή του Τσεν Σουί Μπιαν, οι εντάσεις μεταξύ των δύο χωρών μείνανε σχετικά χαμηλές

. Ο λόγος ήταν ότι οι στάση του Τσεν και κατά επέκταση της δημοκρατίας της Ταϊβάν, ενίσχυε το status quo αντί να οδηγήσει σε μια άμεση διακήρυξη επίσημης ανεξαρτησίας από την Ταϊβάν. Αυτό επέτρεψε στην Κίνα να χαλαρώσει την πίεσή της στην Ταϊβάν και να λάβει μια πιο ευνοϊκή θέση. Ο πιθανός λόγος που προέκυψε αυτό, είναι το γεγονός πως ο Τσεν εξελέγη με έναν σχετικά αδύναμο πλουραλισμό συγκεντρώνοντας το 39% των ψήφων. Η βάση υποστήριξής του ήταν κατά κύριο λόγο στην πλευρά του πολιτικού φάσματος που ευνοούσε την ενίσχυση της ταϊβανέζικης ταυτότητας και δημιουργίας απόστασης από την ηπειρωτική χώρα. Αυτό σήμαινε ότι ο Τσεν δεν είχε σαφή εντολή να διαμορφώσει την πολιτική των δύο χωρών, ενώ είχε διαρκώς διακυμάνσεις μεταξύ της προσφυγής στη κύρια βάση υποστήριξής του στους φονταμενταλιστές του Δημοκρατικού Προοδευτικού Κόμματος (DPP) και της απήχησης στο ευρύ μέσο του εκλογικού σώματος της Ταϊβάν. (Brown, 2023:1)

Οι σχέσεις μεταξύ Κίνας-Ταϊβάν ξανά εισήλθαν σε μια περίοδο αυξημένης έντασης μετά την εκλογή της Προέδρου Τσάι Ινγκ Γουέντον Ιανουάριο του 2016, καθώς το Πεκίνο άρχισε να αυξάνει σταθερά την πίεση στην Ταϊβάν.

Η Πρόεδρος Τσάι ακολούθησε παρόμοια πολιτική για το θέμα της Ταϊβάν με τον ομόλογο της Τσεν Σουί Μπιαν. Δηλαδή την πολιτική της «διατήρησης του status quo», ούτε της επίσημης ανεξαρτησίας για την Ταϊβάν ούτε της ενοποίησης της Ταϊβάν και της Κίνας, και έχει επανειλημμένα επιδείξει καλή θέληση προς το Πεκίνο προσπαθώντας να καθησυχάσει τους ομολόγους της στην άλλη πλευρά.

Ωστόσο η προηγούμενη προεδρία του προκατόχου της, του Μα Γινγκ-Τζέου είχε αποκαταστήσει σε μεγάλο βαθμό τις σχέσεις των δύο χωρών και είχε εγκρίνει το πλαίσιο της «μίας Κίνας», το οποίο αναφέρεται σε μία συναίνεση που είχαν βρεθεί οι δύο χώρες το 1992 και συμφωνήσανε στο ότι υπάρχει μόνο «μία Κίνα» αλλά ότι κάθε πλευρά μπορεί να διατηρήσει τη δική της ερμηνεία για την έννοια της «μίας Κίνας». (Medicare Payment Advisory Commission (U.S.), 2003:373) Η στάση της προέδρου Τσάι να μην υποστηρίζει αυτήν την «Συναίνεση του 1992» είχε ως αποτέλεσμα το Πεκίνο να ασκήσει πίεση στην Ταϊβάν με διάφορους τρόπους.

2.2.2 Το δημοκρατικό κόμμα του Κουομιντάνγκ

Το KMT είναι το πολιτικό κόμμα που κυβερνούσε τη Δημοκρατία της Κίνας (Ταϊβάν) από την ίδρυση της το 1911. Κυβερνούσε το νησί υπό ένα αυταρχικό σύστημα, περιορίζοντας τις πολιτικές ελευθερίες και διαχειρίζονταν τον πολιτισμό και την κοινωνία της Ταϊβάν ως μέρος της «Μίας Κίνας». Κατά την περίοδο της διακυβέρνησης του πριν την δημοκρατικοποίηση, είχε την πρόθεση να επανενωθεί με την ηπειρωτική χώρα και να εκπροσωπήσει τον λαό και το έδαφος της Κίνας στη διεθνή σκηνή. Σαν αποτέλεσμα φαίνεται ότι μετά την ολοκλήρωση της δημοκρατικοποίησης στην Ταϊβάν, το KMT έχει διατηρήσει μία άλλη σύνδεση με την ηπειρωτική Κίνα, κρατώντας με αυτόν τον τρόπο, όπως θα μπορούσαν να χαρακτηρίσουν κάποιοι, μία ποιο ευνοϊκή πολιτική απέναντί στο Πεκίνο.

Οι πολιτικές του γραμμές υποστηρίζουν την Συναίνεση του 1992, παραμένουν αντίθετες στην ανεξαρτησία της Ταϊβάν, αλλά και στην ενοποίηση της Κίνας στο πλαίσιο «μία χώρα, δύο συστήματα» ή σε κάποια άλλο μη ειρηνικό μέσο για την επίλυση των διαφορών των δύο χωρών. (House Of Commons Library, 2023:21-2)

Κατά την πρώτη δημοκρατική προεδρική θητεία στην περίοδο 1996-2000 ο Λι Τενγκ-χούι δεν κρατούσε την ισορροπία στις σχέσεις των δύο χωρών με τον τρόπο που το

έκανε το KMT στην επόμενη νίκη του κόμματος. Ο Λι προώθησε την Ταϊβάν προς μεγαλύτερη αυτονομία από την Κίνα και ήταν αυτός που άρχισε να δημιουργεί μια μεγαλύτερη αίσθηση μιας ξεχωριστής ταϊβανέζικης ταυτότητας που ξεχώριζε από το να είσαι Κινέζος. (Blanchard, Lee, 2020) Ο Λι προσπάθησε να πείσει τις εταιρίες της Ταϊβάν να μην βιαστούν και προχωρήσουν σε επενδύσεις με την Κίνα. Οι πολιτικές “GoSouth” και “no haste, bepatient” ήταν οι δύο πολιτικές στις οποίες βασίστηκε για να πετύχει τον στόχο του, αλλά κανένα από τα δύο σχέδια δεν ήταν τελικά ιδιαίτερα επιτυχημένο. (Tanner, 2007:45-7) Ο Λι ήταν αυτός που διατύπωσε την θεωρία των “Δύο Κρατών” που αναφέραμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, επίσης λίγο πριν την θητεία του και κατά την διάρκεια της πραγματοποιήθηκαν οι δύο κρίσεις που αναφέρθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο.

Όπως παρατηρούμε η θητεία του δεν ακολούθησε την πορεία που πήρε αργότερα η θητεία του Μα Γινγκ-Τζέου αλλά σε αυτό μπορεί να οφείλετε θεωρώ η χρονολογία που εξετάζουμε και τα πολιτικά γεγονότα που διαδραματίζονται, καθώς η αντιπαλότητα μεταξύ του KMT και του KKK πιθανά κρατάει ακόμα κατάλοιπα.

Στις προεδρικές εκλογές του 2008 το KMT ξανά πήρε τον έλεγχο της εξουσίας με τον Μα Γινγκ-Τζέου κερδίζοντας το 58% των ψήφων. Ο Μα κατάφερε να κερδίσει και τις επόμενες εκλογές με αποτέλεσμα να εκτελέσει θητεία οχταετίας, κατά την οποία ακολούθησε τις πολιτικές που είναι ποιο αντικατοπτρίζουν καλύτερα την κατεύθυνση του KMT κατά την δημοκρατική εποχή της Ταϊβάν.

Ο Μα για τη βάση των επίσημων σχέσεων με την Κίνα έθεσε σαν κατεύθυνση την Συναίνεση του 1992. Διαμόρφωσε τη δική του πολιτική για «Τρία Όχι», όχι στην ενοποίηση, όχι στην ανεξαρτησία και όχι στην χρήση βίας για την επίλυση του προβλήματος, (Cossa, 2008) ενώ αμφισβήτησε και τη θεωρία των δύο κρατών του πρώην προέδρου Λι. (Shu-ling, 2008)

Ο Μα υποσχέθηκε κατά την δεύτερη εκλογή του να «διατηρήσει την ειρήνη και τη σταθερότητα στα στενά της Ταϊβάν (Ma Ying-jeou wins Taiwan election, 2008) και το πέτυχε δημιουργώντας μια νέα προσέγγιση στην πολιτική του KMT για την Κίνα

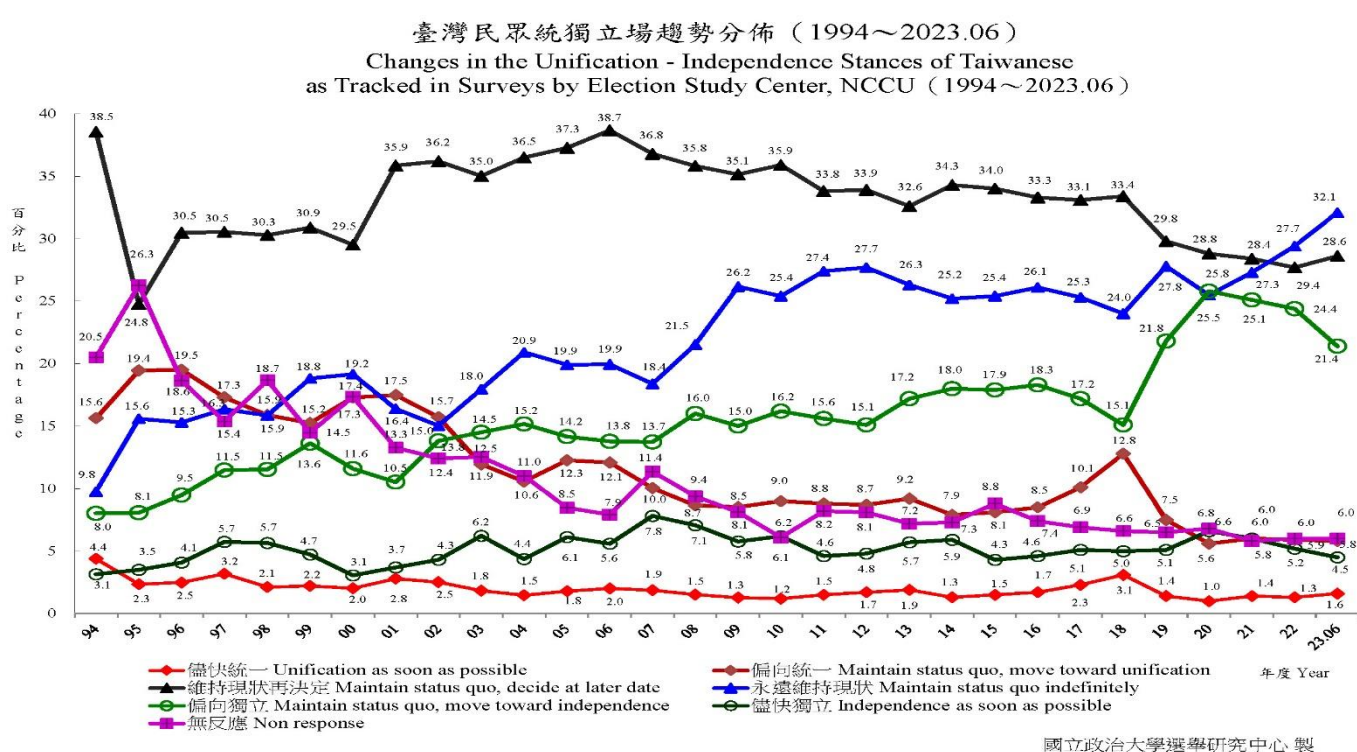
.Ιδιαίτερα σημαντικές ήταν οι οικονομικές και εμπορικές σχέσεις που με ανέπτυξε με την Κίνα, όπου ελάφρυνε τους εμπορικούς κανονισμούς και τις εμπλοκές μεταξύ των δύο χωρών. Κατάφερε να πετύχει μια σημαντική βελτίωση των δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών με την επανέναρξη των ημιεπίσημων συνομιλιών μέσω του Straits

Exchange Foundation (SEF) και του Association for Relations Across the Taiwan Straits (ARATS). Αυτό παρείχε τα θεμέλια για την εμβάθυνση των διμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο χωρών, όπως οι απευθείας πτήσεις το 2008. (China resumes direct flights to Taiwan after 60 years, 2008) Μέχρι το 2015 με βάση τον κυβερνητικό ιστότοπο της Δημοκρατίας της Κίνας είχαν συναφθεί 23 επίσημες συμφωνίες, με σημαντικότερη την Cross-Straits Economic Cooperation Framework Agreement (ECFA) το 2010, η οποία θεωρείται η πιο σημαντική συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών από την ίδρυση της ΛΔΚ το 1949. (Hornby, 2010) Το 2012 υπογράφηκε επίσης συμφωνία για την προστασία των επενδύσεων, η οποία δημιούργησε επίσημους διαύλους επίλυσης διαφορών (China and Taiwan sign key investment protection pact, 2012) και τον Φεβρουάριο του 2014, η Κίνα και η Ταϊβάν πραγματοποίησαν τις πρώτες κυβερνητικές συνομιλίες τους από το 1949. (China and Taiwan in first government talks, 2014)

Το 2013 είχε συμφωνηθεί και ήταν προς υπογραφή η συμφωνία Cross-Strait Services Trade Agreement, αλλά όπως είδαμε στο κεφάλαιο «2.1.2» οι διαμαρτυρίες υψηλού προφίλ που πραγματοποιήθηκαν, εμπόδισαν να περάσει η συμφωνία από το κοινοβούλιο της Ταϊβάν. (Sui, 2013)

2.2.3 Διατήρηση του status quo η κίνηση προς την ανεξαρτησία

Το ενδιαφέρον είναι ότι παρά τις δηλώσεις των πολιτικών αρχηγών της Ταϊβάν και την ύπαρξη του Κινήματος ανεξαρτησίας της Ταϊβάν, δεν έχει υπάρξει πολιτική ηγεσία η οποία να έχει κινηθεί πολιτικά στην υλοποίηση της διαδικασίας ανεξαρτησίας. Αμα μελετήσουμε και τον επίσημο πίνακα από το Κέντρο Μελέτης Εκλογών του Εθνικού Πανεπιστημίου Chengchi, παρατηρούμε ότι και από τους πολίτες της Ταϊβάν δεν έχει υπάρξει η πρόθεση για κάποια καθοριστική κίνηση αλλά οι περισσότεροι επιθυμούν την διατήρηση του status quo.

Πίνακας 3: Ανεξαρτησία της Ταϊβάν εναντίον Ενοποίησης με την ηπειρωτική χώρα (1994/12~2023/06)
(Election Study Center, 2023)

Όπως παρατηρούμε στον πίνακα πάνω από το 50% του πληθυσμού σε κάθε χρονολογία από το 1994 επιθυμεί με κάποιο τρόπο την διατήρηση του status quo. Το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλετε σε μερικούς παράγοντες κυρίως όσων αφορά τις εξωτερικές σχέσεις. Θεωρώ ότι είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείτε περισσότερο λόγω του φόβου από μια πιθανή εισβολή της Κίνας, καθώς ούτε οι ΗΠΑ δείχνουν να υποστηρίζουν της ανεξαρτητοποίηση της Ταϊβάν.

Σε κάθε περίπτωση αν λάβουμε υπόψιν μας ότι με βάση την λογική της δημοκρατίας οι πολιτικές πρέπει να συνάπτουν με την επιθυμία των πολιτών, μας δίνεται η δυνατότητα να καταλάβουμε γιατί όλες οι κυβερνήσεις σε αυτό το διάστημα έχουν προτιμήσει να διατηρήσουν περισσότερο ένα την διατήρηση του status quo παρά κάποια άλλη πολιτική ενέργεια.

2.2.4 Η πολιτική της Κίνας για την Ταϊβάν

Η πολιτική της Κίνας απέναντί στην Ταϊβάν χαρακτηρίζεται και σαν μία πολιτική "μαστίγιου και καρότου". (Wang, 2017) Η Κίνα ασκεί πολλές φορές πίεση στην Ταϊβάν με την απειλή χρήσης βίας η άλλες μορφές στρατιωτικού εκφοβισμού. Έχει κάνει επανειλημμένες προσπάθειες για την απομόνωση της Ταϊβάν στη διεθνή σκηνή και δεν δέχεται τίποτα πέρα από τη δέσμευση για επανένωση, από την αρχή της «Μίας Κίνας» και τη συναίνεση του 1992. Η κυβέρνηση της Κίνας έχει μείνει σταθερή στις θέσεις της όλα τα χρόνια που τρέχει το ζήτημα των δύο χωρών. Ο ηγέτης της Κίνας Σι Τζινπίνγκ το 2014 επιβεβαίωσε αυτές τις θέσεις δηλώνοντας «Αν και οι δύο πλευρές δεν έχουν επανενωθεί, το γεγονός ότι η ηπειρωτική χώρα και η Ταϊβάν ανήκουν σε μια Κίνα δεν έχει αλλάξει ποτέ και δεν μπορεί να αλλάξει..... Η επανένωση των δύο πλευρών τερματίζει μία πολιτική διαμάχη, όχι την ανασυγκρότηση εδαφών και κυριαρχίας». (LI, 2020:276)

Από την άλλη πλευρά όμως η Κίνα κάνει συνεχείς προβολές προς την Ταϊβάν, οι οποίες στοχεύουν να ενισχύσουν τις σχέσεις των δύο περιοχών, να βελτιώσουν την κοινωνικοοικονομική δέσμευση μεταξύ των στενών και να φέρουν την Ταϊβάν και τον πληθυσμό της πιο κοντά.

Αρχικά έγινε η πρόταση της Κίνας για «ειρηνική συνύπαρξη», με δύο περαιτέρω στρατηγικές των «Τριών Δεσμών και Τεσσάρων Ανταλλαγών» (Three Links and Four Exchanges) και «Μία χώρα, δύο συστήματα» του Ντενγκ Σιαοπίνγκ. Στην στρατηγική του ο Ντενγκ προσφέρθηκε να επιτρέψει στην Ταϊβάν «να διατηρήσει τα οικονομικά και κοινωνικά της συστήματα, την κυβέρνηση, ακόμη και τον στρατό με αντάλλαγμα την αναγνώριση ότι ήταν μέρος της Λαϊκής Δημοκρατίας.» (Deng Xiaoping on “one country, two systems”, 2004)

Από το 1988 μέχρι και σήμερα, την πολιτική του κράτους της Κίνας για την Ταϊβάν, την διαχειρίζεται το State Council's Taiwan Affairs Office (TAO) που αποτελεί μία ημιεπίσημη οργάνωσή του Association for Relations Across the Taiwan Strait (ARATS). Το γραφείο από το 2018 κατάφερε να προσελκύσει Ταϊβανέζους επενδυτές, εταιρείες, εργαζόμενους και φοιτητές από την Ταϊβάν, προσφέροντας κίνητρα και ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων προνομιακών όρων πρόσβασης στις επιχειρήσεις και στον κλάδο, υποτροφίες και δίδακτρα με εγχώριο συντελεστή, φορολογικές περικοπές, υποτροφίες κατάρτισης, ακόμη και δικαιώματα παρόμοια με τους ντόπιους πολίτες, για να ενθαρρύνει τη δέσμευση. (Shanghai releases preferential policies for Taiwan compatriots, 2018) Η ηγεσία της ΛΔΚ θεωρεί την ανεπίσημη κοινωνικοοικονομική δέσμευση ως τρόπο για να κερδίσει την καρδιά και το μυαλό του πληθυσμού της Ταϊβάν, <https://search.worldcat.org/title/reaching-across-the-taiwan-strait-people-to-people-diplomacy/oclc/27388701> παρόλο που η ηγεσία της Ταϊβάν προσπαθεί να διατηρήσει την επιχειρηματική της κοινότητα εντός της χώρας.

Όπως προαναφέραμε όμως η στροφή της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας από την «ένοπλη απελευθέρωση» στην πολιτική της προσέγγιση στην Ταϊβάν δεν σήμαινε την παραίτηση από τη βία. Ο ίδιος ο Ντενγκ Σιαοπίνγκ σε δήλωση του το 1984 είπε ότι «αν το πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί με ειρηνικά μέσα, τότε πρέπει να λυθεί με τη βία» (Deng Xiaoping on “one country, two systems”, 2004)

Το Πεκίνο και σε δηλώσεις το 2016 επιβεβαιώνει αυτήν την στάση, αναφέροντας πως «η ανεξαρτησία της Ταϊβάν παραμένει η μεγαλύτερη απειλή για την ειρήνη στην περιοχή και την ειρηνική ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.....θα αποτρέψουμε αποφασιστικά οποιοδήποτε αυτονομιστικές κινήσεις και συνωμοσίες για την επιδίωξη της ανεξαρτησίας της Ταϊβάν με οποιαδήποτε μορφή» (Mainland to resolutely forestall separatist moves: Statement, 2016) Επίσης ο πρώην Πρόεδρος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Χου Τζιντάο το 2005 πέρασε και σχετικό νόμο κατά της απόσχισης (2005 Anti-Secession Law), όπου υπογραμμίζει «την αποφασιστικότητα της Κίνας να χρησιμοποιήσει «μη ειρηνικά μέσα» ως έσχατη λύση για να αποτρέψει την Ταϊβάν από την καθιέρωση επίσημης ανεξαρτησίας» (Cody, 2005) Ο νόμος δεσμεύει το Πεκίνο να «κάνει ότι μπορεί με τη μέγιστη ειλικρίνεια για να επιτύχει μια ειρηνική ενοποίηση» με την Ταϊβάν. Αναφέρει, ωστόσο, ότι στην περίπτωση της «απόσχισης» της Ταϊβάν από την Κίνα ή εάν η ΛΔΚ

καταλήξει στο συμπέρασμα ότι έχουν εξαντληθεί οι δυνατότητες για ειρηνική ενοποίηση, «το κράτος θα χρησιμοποιήσει μη ειρηνικά μέσα και άλλα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κίνας.» (Anti-Secession Law - Ministry of National Defense, 2021)

Όπως παρατηρούμε η Κίνα δεν προβαίνει μόνο σε δηλώσεις αλλά σε πολλές συγκυρίες κάνει και κινήσεις όπως αυτή κατά την διάρκεια επίσκεψης της Νάνσι Πελόζι το 2022 στην Ταϊβάν, όπου ο ΛΑΣ της Κίνας πραγματοποίησε ασκήσεις εδάφους, αέρα και ναυτικού, καθώς και εκτοξεύσεις ζωντανών πυραύλων πάνω από την Ταϊβάν. (China to launch 'targeted military operations' due to Pelosi visit, 2022)

Ο ΣιΤζινπίνγκ κατά την διάρκεια του 20ου Συνέδριου του Κόμματος του ΚΚΚ εξήγησε περαιτέρω την αντίθεση της Κίνας σε οποιαδήποτε κίνηση για την Ταϊβάν να επιτύχει ανεξαρτησία και είπε ότι εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί ειρηνική επανένωση, τότε η Κίνα διατηρεί το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει βία. «Η επανένωση της πατρίδας πρέπει να επιτευχθεί και θα επιτευχθεί». (It's Xi's party at China's historic 20th Congress, 2022)

Κεφάλαιο 3: Τα γεγονότα μετά το 2016 και οι κίνδυνοι που παρουσιάζονται

Η προεδρία της Τσάι Ινγκ-βεν, όπως αναφέραμε είχε και έχει να αντιμετωπίσει αυστηρές προκλήσεις από την μεριά της Κίνας. Η ίδια στο εσωτερικό της χώρας εδραίωσε την θέση της κερδίζοντας με πάνω από 56% των ψήφων στις δύο νικητήριες εκλογικές τις αναμετρήσεις. Όπως και οι προκάτοχοι της δεν προχώρησε σε κάποια κίνηση να ανακηρυχθεί επίσημη ανεξαρτησία για την Ταϊβάν αλλά στις επίσημες δηλώσεις της θεωρεί ότι δεν χρειάζεται να προβεί σε κάποια τέτοια ενέργεια αφού το νησί είναι ήδη ανεξάρτητο. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων της ως Πρόεδρος η Τσάι έκανε αναφορά σε τρεις κύριους τομείς στους οποίους η εξωτερική πολιτική θα αποκλινε από τον προκάτοχό της, τον Μα.

Πρώτον θα έβαζε τις εξωτερικές σχέσεις της Ταϊβάν πάνω από τις διμερείς σχέσεις της με την Κίνα.

Δεύτερον θα αντικαθιστούσε την ευέλικτη διπλωματία του Μα με ήπια διπλωματία ανεξαρτητοποίησης.

Τρίτον θα ανέτρεπε την πολιτική του Μα κατά την οποία η Ταϊβάν μετακινείτε στον υπόλοιπο κόσμο μέσω Κίνας και θα πλησίαζε πιο πολύ την Αμερική και την Ιαπωνία. (Zhao, 2016)

Μία από τις πιο καθοριστικές δηλώσεις της όμως ήταν αυτή που αμφισβήτησε την Συναίνεση του 1992. Κατά τα λεγόμενα της Προέδρου η ίδια αμφισβητεί αυτήν την συναίνεση διότι θεωρεί ότι αυτό εκλαμβάνεται από την μεριά της Κίνας σαν μία συμφωνία για το «μία χώρα, δύο συστήματα», στο οποίο είναι αντίθετη. (Gao, 2019) Καθένα από αυτά τα βήματα συνέβαλε άμεσα σε σημαντική επιδείνωση των σχέσεων με την ΛΔΚ. Το 2020 για παράδειγμα σημειώθηκε ο υψηλότερος αριθμός κινεζικών εισβολών στη ζώνη αναγνώρισης αεράμυνας της Ταϊβάν από το 1996. (Chinese incursions highest since 1996, 2021)

Παρόλα αυτά η Τσάι έχει πάρει μία στάση πρωτοφανή για την δημοκρατική πολιτική εποχή της Ταϊβάν και δηλώνει ότι το ενδεχόμενο ενός πολέμου είναι πάντα ανοιχτό και έχει προετοιμαστεί για όλα τα ενδεχόμενα. (Sudworth, 2020) Το Πεκίνο αρχικά επέβαλε καινούρια μέτρα προς την Ταϊβάν:

(Α) Ανέστειλε τις επικοινωνίες μεταξύ των χωρών για πρώτη φορά μετά από οκτώ χρόνια. Αυτό το γεγονός είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία νέων προβλημάτων, όπως ότι καθώς εκατοντάδες χιλιάδες Ταϊβανέζοι επενδύουν στην Κίνα, δεν έχουν ξένη διπλωματική προστασία, επειδή οι δύο κυβερνήσεις δεν τα πηγαίνουν καλά. Επίσης έχουν αναφερθεί και περιπτώσεις σύλληψης Ταϊβανέζων πολιτών στην Κίνα, στις οποίες η έλλειψη επικοινωνιών μεταξύ των δύο χωρών δεν μπορεί να προσφέρει λύσεις (Jennings, 2019)

(Β) Μείωσε τον αριθμό των κινεζικών ομαδικών εκδρομών στην Ταϊβάν, Κινέζων φοιτητών σε πανεπιστήμια της Ταϊβάν (Medicare Payment Advisory Commission, 2003:375) αλλά και τον αριθμό των Κινέζων τουριστών που επισκέπτονται το νησί, καθώς από τον Φεβρουάριο του 2016 μέχρι τον Αύγουστο του 2017, η μείωσή ήταν στο 37,5% (Denmark, 2018) (Γ) Έβαλε πρόσθετους οικονομικούς μοχλούς πίεσης προς την Ταϊβάν.

Η Γενική Διοίκηση Ποιότητας Εποπτείας, Επιθεώρησης και Καραντίνας της Κίνας (AQSIQ) κατέστρεψε ή επέστρεψε εισαγωγές από την Ταϊβάν στην Κίνα λόγω αυτού που ο Ζι Σουπίνγκ, ο διευθυντής του οργανισμού, περιέγραψε ως «πολιτικούς παράγοντες». Αυτοί οι παράγοντες εμπόδισαν τη διαδικασία διόρθωσης που διαφορετικά θα υπήρχε για την επικοινωνία με την πλευρά της Ταϊβάν και την επίλυση προβλημάτων με τη συσκευασία ή την ανεπαρκή τεκμηρίωση όπως δήλωσε ο ίδιος. (Pinghui, 2017)

(Δ) Εμπόδισε την Ταϊπέι να συμμετάσχει σε μια σειρά από διεθνείς εκδηλώσεις στις οποίες είχε συμμετάσχει προηγουμένως ως παρατηρητής, συμπεριλαμβανομένης της συνάντησης του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας το 2016, της συνεδρίασης της Παγκόσμιας Συνέλευσης Υγείας του 2017 και της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας το 2017. (Denmark, 2018)

(Ε) Περιορίσε περαιτέρω τον διπλωματικό χώρο της Ταϊβάν, αλλάζοντας την επίσημη αναγνώριση από τον Παναμά και το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε από την Ταϊπέι στο Πεκίνο. (Denmark, 2018)

(ΣΤ) Προσέγγισε τα άλλα πολιτικά κόμματα και τις τοπικές κυβερνήσεις της Ταϊβάν ενώ ταυτόχρονα είχε μειώσει τις επαφές του με την κεντρική κυβέρνηση της. Η Κίνα συνέχισε να προσεγγίζει τους πολιτικούς σε επίπεδο κομμάτων και τοπικής αυτοδιοίκησης ως τρόπο να προωθήσει την προτιμώμενη πολιτική για τις

δύο χώρες και να υποστηρίξει την πολιτική αντιπολίτευση επιδεικνύοντας τα οφέλη του να ευνοούν το Πεκίνο. (Drun, 2016). Σε συνάντηση με την επιτροπή του Mainland Affairs Council τον Μάιο του 2017, η υπουργός Τσανγκ είπε ότι το Πεκίνο «προσπαθεί να μας διχάσει» και «να υποβαθμίσει τον ρόλο της κυβέρνησης [της Ταϊβάν]» καθώς εμπλέκεται με τις αντιπολιτευόμενες ομάδες της Ταϊβάν και άλλες μη κυβερνητικές οντότητες. (Medicare Payment Advisory Commission, 2003:380) Αυτή την στρατηγική την έχει ξανά υιοθετήσει το Πεκίνο κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης του προέδρου Τσεν Σουί Μπιαν, του προηγούμενου προέδρου της Ταϊβάν από το ΔΠΚ. (Tiezzi, 2016) Ο πολιτικός αναλυτής Ζαν-Μισέλ Κόουλ είχε γράψει ως αρχισυντάκτης του Taiwan Sentinel σχετικό άρθρο μετά από πραγματοποίηση εξω-κυβερνητικών συναντήσεων τον Σεπτέμβριο του 2016, όπου ανέφερε «Το Πεκίνο επιταχύνει τώρα τις προσπάθειές του να παρακάμψει την κεντρική κυβέρνηση στην Ταϊπέι και επιβραβεύει τις τοπικές κυβερνήσεις που συμφωνούν να πουν αυτό που θέλει. ... Το κλειδί για τη στρατηγική του Πεκίνου είναι να υπονομεύσει την εξουσία της κεντρικής κυβέρνησης δημιουργώντας διμερείς εξαρτήσεις». (Cole, 2016)

(Ζ) Αύξησε σημαντικά τις επιχειρήσεις του στρατού της Κίνας στην περιοχή της Ταϊβάν. Τα κινεζικά στρατιωτικά αεροσκάφη επιτάχυναν τον ρυθμό των επιχειρήσεων τους κοντά στην Ταϊβάν, σε μια προσπάθεια να ομαλοποιήσουν τη στρατιωτική της παρουσία. Αυτό περιλάμβανε μια δραματική αύξηση της κινεζικής αεροπορικής ισχύος, με βομβαρδιστικά να κάνουν κύκλους την Ταϊβάν αρκετές φορές το χρόνο, και αύξηση στη ναυτική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής του κινεζικού αεροπλανοφόρου μέσω της θάλασσάς της Ταϊβάν και τα ανατολικά του νησιού. (Denmark, 2018)

Η κυβέρνηση της Ταϊβάν είχε να διαχειριστεί μία αρκετά δύσκολη περίπτωση στο θέμα των σχέσεων της με την Κίνα. Τα αιτήματα του Πεκίνου είναι πολύ δύσκολο να γίνουν δεχτά, ιδιαίτερα από μία χώρα η οποία υιοθετεί την αντίληψη της δύσης για την ΛΔΚ. Στην δύση θεωρείτε ότι η Κίνα υπό τον Σι Τζινπίνγκ έχει γίνει όλο και πιο αυταρχική. Η ετήσια έκθεση του U.S. Congressional-Executive Commission on China's (CECC) για το 2017 υπογραμμίζει την επιδείνωση στους τομείς της κοινωνίας των πολιτών, του κράτους δικαίου, της θρησκευτικής ελευθερίας και των σχετικών ελευθεριών του Χονγκ Κονγκ. (Hollo, 2020) Η Μάια Ουάνγκ ερευνήτρια με έδρα το Χονγκ Κονγκ για το HumanRightsWatch, είπε στη

SouthChinaMorningPost ότι αυτή είναι η χειρότερη στιγμή στην Κίνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, από τη σφαγή στην πλατεία Τιενανμέν το 1989. (Human rights under Xi “worst since Tiananmen crackdown”: Amnesty, 2017)

Το αποτέλεσμα είναι σίγουρα πολύ αποτρεπτικό για την ηγεσία της Ταϊβάν, ιδιαίτερα καθώς αυτές οι πληροφορίες πηγάζουν από μία περιοχή η οποία εντάχθηκε στην ΛΔΚ με το μοντέλο «μία χώρα, δύο συστήματα».

Μετά την διεξαγωγή όμως του 20ου Συνεδρίου του Κόμματος του ΚΚΚ και τις δηλώσεις του Σι το 2020, η Κίνα έχει αυξήσει σημαντικά την επιθετικότητα της με τις διεξαγωγές ασκήσεων ενώ παράλληλα ανεβάζει συνεχόμενα εδώ και πολλά χρόνια τον προϋπολογισμό της σε οπικά συστήματα. Το 2023 το State Council Information Office δήλωσε ότι ο αμυντικός της εξοπλισμός θα φτάσει το 7,2% σε άνοδο. (China’s 2023 defense budget to rise by 7.2%, remaining single-digit for 8th year, 2023) Η Ταϊβάν δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ακολουθήσει την ανάπτυξη της Κίνας σε οπικά συστήματα και βασίζεται κυρίως στην υποστήριξη των ΗΠΑ για αποτροπή μίας ενδεχόμενης στρατιωτικής επέμβασης. Η ΗΠΑ έχουν δείξει την υποστήριξη τους μέσα στα χρόνια αλλά η κατάσταση γίνεται ακόμα πιο κρίσιμη αν αναλογιστούμε την διεθνή κατάσταση αυτή την στιγμή και τα μέτωπα που έχουν ανοίξει στην Ευρασία και την Μέση Ανατολή.

Κεφάλαιο 4: Συμπεράσματα

Η Ταϊβάν έχει καταφέρει να ολοκληρώσει με επιτυχία την διαδικασία της δημοκρατικοποίησης της. Η εξουσία μεταξύ των διαφορετικών κομμάτων εναλλάσσετε ειρηνικά ενώ φαίνεται ότι και οι πολιτικοί της ακολουθούν την πολιτική που υποστηρίζουν οι πολίτες της. Παρά τις πιέσεις που έχει δεχτεί η Ταϊβάν έχει καταφέρει μέχρι σήμερα να συντηρήσει την πολιτική του status quo για τις σχέσεις της με την Κίνα. Παρόλα αυτά η Κίνα δείχνει επιμονή στην θέση της και δεν δέχεται καμία διαφορετική λύση από αυτήν που προτείνει η ίδια. Η δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν έχει ως αποτέλεσμα η Κίνα να πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη την άποψη των πολιτών της Ταϊβάν, εάν θέλει να επιτύχει μία ένωση με ειρηνικό τρόπο. Όπως αναλύσαμε, η δημοκρατικοποίηση της Ταϊβάν είχε ως αποτέλεσμα το νησί, να οδηγηθεί στην δημιουργία ενός πλουραλιστικού περιβάλλοντος, κατά το οποίο οι πολίτες του έχουν μάθει να έχουν αυξημένη πολιτική συμμετοχή, ικανότητα σχηματισμού ποικιλόμορφων ομάδων και να υποστηρίζουν τα δημοκρατικά ιδεώδη της ατομικότητας και της ελευθερίας του λόγου. Αυτά τα χαρακτηριστικά παγιώνονται γύρο από μία ιδέα διαφορετικής ταϊβανέζικης ταυτότητας, η οποία δημιουργεί εθνική συνείδηση στους πολίτες του νησιού, οι οποίοι στο πέρασμα του χρόνου και μέσω των νέων γενιών, ασπάζονται όλο και περισσότερο την ιδέα της ανεξαρτησίας. Φαίνεται όμως πως η ηγεσία της ΛΔΚ έχει την υπομονή να περιμένει την κατάλληλη στιγμή για να πετύχει τον στόχο της. Είναι πολύ πιθανό στο μέλλον να μπορέσει να βρει συνομιλητή στο κόμμα της αντιπολίτευσης του KMT, το οποίο έχει μία άλλη αντίληψη για την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουν οι δύο χώρες. Παρόλα αυτά το πρόβλημα της συνοχής των πολιτικών σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια, όπως αυτά που παρουσιάστηκαν στον Μα με τις οικονομικές συμφωνίες των δύο χωρών το 2014. Η αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική του νησιού αυξάνει την πιθανότητα να ανατραπεί κάποια μελλοντική συμφωνία η οποία να ευνοεί την θέση της Κίνας. Αυτός είναι ένας παράγοντας που μπορεί να οδηγήσει την ηγεσία της Κίνας, στο να αυξήσει σημαντικά την πίεση της, με σκοπό να δώσει μία οριστική λύση στο πρόβλημα της. Σε κάθε περίπτωση αυτήν την στιγμή το Δημοκρατικό Προοδευτικό Κόμμα είναι αυτό που έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών και χαράσσει τις πολιτικές του. Το ΔΠΚ ακολουθεί όπως φαίνεται την πολιτική του status quo με μία τάση προς την ανεξαρτητοποίηση. Εφόσον αυτό είναι ένα ενδεχόμενο το οποίο δεν

φαίνεται σε καμία περίπτωση να γίνεται αποδεκτό από την κινεζική κυβέρνηση, το ενδεχόμενο μίας στρατιωτικής επέμβασης είναι σίγουρα ανοιχτό. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ηγεσία του Σι έχει δείξει να γίνεται ποιο αυστηρή, το κατά πόσο θα υπάρξει κάποιο χρονικό περιθώριο που θα αφήσει η Κίνα την Ταϊβάν να διατηρήσει το status quo της είναι δύσκολο να το προβλέψουμε. Το χρονικό το οποίο βιώνουμε συνιστά προσοχή καθώς στην εξωτερική πολιτική υπάρχει μεγάλη κινητικότητα και πολλές αλλαγές δυναμικών. Το ζήτημα μίας εισβολής στην Ταϊβάν είναι γεγονός που απασχολεί την διεθνή κοινότητα καθώς μία πιθανή εμπλοκή των ΗΠΑ προς υπεράσπιση του νησιού μπορεί να κλιμακώσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την κατάσταση. Ο ρόλος των ΗΠΑ, συγκεκριμένα στις σχέσεις των δύο χωρών είναι καθοριστικός παράγοντας και λειτουργεί αποτρεπτικά σε ένα ενδεχόμενο κινεζικής εισβολής. Οι ΗΠΑ αντιλαμβάνονται την Κινεζική άνοδο και έχουν προσανατολιστεί προς τον Ειρηνικό και την Ασία, αλλά ταυτόχρονα ο πόλεμος στην Ουκρανία και τα γεγονότα που εξελίσσονται στην Γάζα εφιστούν την προσοχή της. Το σίγουρο είναι όμως πως η Ταϊβάν είναι αυτή που καλείτε να αντιμετωπίσει την πρόκληση, τόσο στο να συντηρήσει το πολιτικό της σύστημα, όσο και στο να αμυνθεί σε περίπτωση στρατιωτικής επέμβασης. Η Κίνα καταβάλλει προσπάθειες με προώθηση των πολιτικών τόσο μέσα στο δημοκρατικό πολιτικό σύστημα της Ταϊβάν όσο και με δημιουργία οικονομικών δεσμών που την οδηγούν στην οικονομική αλληλεξάρτηση, να οδηγήσει την Ταϊβάν σε μία ένωση, η οποία πιθανά να ακολουθήσει το μοντέλο "Μία χώρα, δύο συστήματα" που αναλύθηκε. Οι δύο χώρες θα πρέπει να προσέχουν πολύ τις πολιτικές που θα ακολουθήσουν, καθώς αυτές θα έχουν επιπτώσεις στους ίδιους, στην ευρύτερη περιοχή αλλά και σε όλον τον υπόλοιπο κόσμο.

Βιβλιογραφία

Βιβλία

Ξενόγλωσση

- Bush, R. C. (2005). *Untying the knot : making peace in the Taiwan Strait*. Brookings Institution Press.
- Congressional Quarterly. (1973). *China and U.S. Foreign Policy* (W. B. J. Dickiness, Ed.; 2nd Edition).
- Dittmer, L. (2017). *Taiwan and China : Fitful Embrace*. University Of California Press.
- Eastman, L. E. (2008). *The Nationalist era in China : 1927-1949*. Cambridge University Press.
- Kissinger, H. On China. New York: The Penguin Press, 2011.
- Luttwak, E. The Rise of China vs. the Logic of Strategy. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press, 2012.
- March G. P. (1996). *Eastern Destiny*. Bloomsbury Publishing USA.
- Medicare Payment Advisory Commission (U.S.). (2003). *Report to the Congress*. Government Printing Office.
- Ringer, S. The Perfect Dictatorship: China in the 21st Century Paperback. Hong Kong University Press. 2016.
- Taylor, J. (2009). *The Generalissimo 's Son*. Harvard University Press.
- Yafeng X. (2006). *Negotiating with the enemy : U.S.-China talks during the Cold War, 1949-1972*. Indiana University Press.
- Zhao, S. (2022). *The Dragon Roars Back*. Stanford University Press.

Ηλεκτρονικές Πηγές¹

- Γαργαλίδης-Μούντανος, Χ. (2002). *Η Κίνα στον κόσμο, η εξωτερική πολιτική της Κίνας στη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο*.
https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/13/5/377.pdf
- Gellner, E. (1983) Nations and Nationalism. Connell University Press
- House Of Commons Library (2023.08.14) "Taiwan: Relations with China" Research Briefing by John Curtis, Winnie King

¹ Τελευταία πρόσβαση σε όλους τους ιστότοπους 06/01/2024

- <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9844/CBP-9844.pdf>
- Anti-Secession Law - Ministry of National Defense*. (2021, June 29). Ministry of National Defense the Peoples Republic of China.
<http://eng.mod.gov.cn/xb/Publications/LR/4888396.html>
- Blanchard, B., & Lee, Y. (2020, July 30). *Taiwan's "Mr Democracy" Lee Teng-hui championed island, defied China*. Reuters. <https://www.reuters.com/article/uk-taiwan-lee-obituary-idUKKCN24V29C/>
- Brown, D. G. (2003). *Democratization and Cross-Strait Relations*. The Atlantic Council of the United States, Program On Asia , Asian Studies School of Advanced International Studies, Johns Hopkins University .
https://www.files.ethz.ch/isn/44786/2003_03_Democratization_and_Cross-Strait_Relations.pdf
- Bush, R., & Hass, R. (n.d.). Taiwan's democracy and the China challenge. In *Foreign Policy, at Brookings*. Retrieved December 29, 2023, from
https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2018/12/FP_20190226_taiwan_bush_hass.pdf
- Cabestan, J.-P. (2000). Taiwan in 1999: A Difficult Year for the Island and the Kuomintang. *Asian Survey*, 40(1). <https://doi.org/10.2307/3021231>
- China and Taiwan in first government talks. (2014, February 11). *BBC News*.
<https://www.bbc.com/news/world-asia-china-26129171>
- China and Taiwan sign key investment protection pact. (2012, August 9). *BBC News*.
<https://www.bbc.com/news/business-19204608>
- China resumes direct flights to Taiwan after 60 years. (2008, July 4). *The Guardian*.
<https://www.theguardian.com/world/2008/jul/05/china>
- China to launch "targeted military operations" due to Pelosi visit. (2022, August 2). *Reuters*. <https://www.reuters.com/world/china-launch-targeted-military-operations-due-pelosi-visit-2022-08-02/>
- China's 2023 defense budget to rise by 7.2%, remaining single-digit for 8th year* . (2023, March 6). The State Council Information Office of the People's Republic of China. http://english.scio.gov.cn/chinavoices/2023-03/06/content_85146919.htm
- Chinese incursions highest since 1996*. (2021, January 4). Taipei Times.
<https://www.taipeitimes.com/News/front/archives/2021/01/04/2003749901>

- Ching, H. (2000, May 22). *Lee Teng-hui and the workings of the political machine* . Taipei Times.
<https://www.taipeitimes.com/News/editorials/archives/2000/05/22/0000037016>
- Cody, E. (2005, March 8). China Sends Warning to Taiwan With Anti-Secession Law. *The Washington Post*.
<https://www.washingtonpost.com/archive/politics/2005/03/08/china-sends-warning-to-taiwan-with-anti-secession-law/5dcdfae8-4523-4350-9d45-77a85f6b240f/>
- Cole, J. M. (2016, September 19). *Spurned, Beijing Bypasses Taiwan's Central Government*. The News Lens International Edition.
<https://international.thenewslens.com/article/49493>
- Cossa, R. (2008, January 21). *Looking behind Ma's "three noes"* . Taipei Times.
<https://www.taipeitimes.com/News/editorials/archives/2008/01/21/2003398185>
- Deng Xiaoping on "one country, two systems" . (2004, February 19). Chinadaily.
https://www.chinadaily.com.cn/english/doc/2004-02/19/content_307590.htm
- Denmark, A. (2018, January 30). *China's Increasing Pressure on Taiwan* | Wilson Center. www.wilsoncenter.org. <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/chinas-increasing-pressure-taiwan>
- Department of Defense, & M. H. Halperin. (1966). THE 1958 TAIWAN STRAITS CRISIS: A DOCUMENTED HISTORY. In *Internet Archive*. Department of Defence.
<https://archive.org/details/The1958TaiwanStraitsCrisisADocumentedHistory/mode/2up>
- Dittmer, L. (2017). *Taiwan and China : Fitful Embrace*. University Of California Press.
- Document 12: PRC White Paper, "The One China Principle and the Taiwan Issue," 21 February 2000. (2000). *Asian Affairs*, 27(1), 38–54.
<https://www.jstor.org/stable/30172991?seq=9>
- Drun, J. (2016, September 28). *Taipei-Shanghai Forum: A Tale of Two Cross-Strait Exchanges*. Global Taiwan Institute. <https://globaltaiwan.org/2016/09/taipei-shanghai-forum-a-tale-of-two-cross-strait-exchanges/>
- Election Study Center, NCCU-Taiwan Independence vs. Unification with the Mainl.*

- (2023, July 12). Esc.nccu.edu.tw.
<https://esc.nccu.edu.tw/PageDoc/Detail?fid=7801&id=6963>
- Election Study Center, NCCU-Taiwanese / Chinese Identity. (2023, July 12).
 Esc.nccu.edu.tw. <https://esc.nccu.edu.tw/PageDoc/Detail?fid=7800&id=6961>
- Flaherty, K. O. (2018, May 4). *Taiwan's revolutionary hackers are forking the government*. Wired UK. <https://www.wired.co.uk/article/taiwan-sunflower-revolution-audrey-tang-g0v>
- Freeman, Chas. W. (1996). Sino-American Relations: Back to Basics. *Foreign Policy*, 104. <https://doi.org/10.2307/1148986>
- Gao, C. (2019, April). *Was It Wise for Tsai Ing-wen to Reject the "1992 Consensus" Publicly?* The Diplomat. <https://thediplomat.com/2019/01/was-it-wise-for-tsai-ing-wen-to-reject-the-1992-consensus-publicly/>
- Han, C. (2019, June 16). *Taiwan in Time: Greeting by artillery fire*. Taipei Times. <https://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2019/06/16/2003717012>
- Ho, M. (2022). Exploring Worldwide Democratic Innovations -A case study of Taiwan . In *Europeana Democracy Hub*.
<https://epd.eu/content/uploads/2023/07/Case-Study-Taiwan.pdf>
- Hollo, J. Z. (2020, August 4). *Researching the Cross-Strait Implications of Taiwan's Democratization* . Research & Reflections, Fulbright Taiwan Online Journal. <https://journal.fulbright.org.tw/researching-the-cross-strait-implications-of-taiwans-democratization/>
- Hornby, L. (2010, June 29). Taiwan and China sign trade pact. *Reuters*.
<https://www.reuters.com/article/us-china-taiwan-signing-idUSTRE65S17Z20100629/>
- Hu, W. (1997). China's Taiwan policy and East Asian security. *Journal of Contemporary Asia*, 27(3). <https://doi.org/10.1080/00472339780000221>
- Human rights under Xi "worst since Tiananmen crackdown": Amnesty*. (2017, November 17). South China Morning Post.
https://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/2120318/human-rights-china-under-xi-jinping-worst-tiananmen?campaign=2120318&module=perpetual_scroll_0&pgtype=article
- It's Xi's party at China's historic 20th Congress*. (2022, October 16). France 24.
<https://www.france24.com/en/live-news/20221016-it-s-xi-s-party-at-china-s-historic-20th-congress>

- Jennings, R. (2019, November 11). *Analysts: Spate of Disappearances in China Sends Warning to Taiwan*. Voice of America. https://www.voanews.com/a/east-asia-pacific_analysts-spate-disappearances-china-sends-warning-taiwan/6179169.html
- Kau, M. Y. M. (1999). *Clintons “Three No’s” Policy: A Critical Assessment*. <https://repository.library.brown.edu/studio/item/bdr:1079171/PDF/?embed=true>
- LI, Y. (2020). The “one country, two systems” solution to Taiwan: two comparative analyses. *China Int Strategy Rev.* 2. <https://doi.org/10.1007/s42533-020-00062-8>
- Ma Ying-jeou wins Taiwan election*. (2008). Financial Times. <https://www.ft.com/content/7e4b45bc-3eb3-11e1-9139-00144feab49a>
- Mainland to resolutely forestall separatist moves: Statement*. (2016, May 20). China Daily. https://www.chinadaily.com.cn/china/2016-05/20/content_25394973.htm
- Office of the Historian. (χ.χ. A). *The Chinese Revolution of 1949*. United States Department of State. <https://history.state.gov/milestones/1945-1952/chinese-rev>
- Office of the Historian. (χ.χ. B). *U.S.-China Ambassadorial Talks, 1955–1970*. United States Department of State. <https://history.state.gov/milestones/1953-1960/china-talks>
- Office of the Historian. (χ.χ Γ). *Rapprochement with China, 1972*. United States Department of State. <https://history.state.gov/milestones/1969-1976/rapprochement-china>
- Office of the Historian. (χ.χ.Δ). *Foreign Relations of the United States, 1977–1980, Volume I, Foundations of Foreign Policy , 104. Address by President Carter to the Nation*. United States Department of State., 2023, <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1977-80v01/d104>
- Office of the Historian. (χ.χ E). *The August 17, 1982 U.S.-China Communiqué on Arms Sales to Taiwan*. United States Department of State. <https://history.state.gov/milestones/1981-1988/china-communicue>
- Pan, W. (1996). *How the Opposition E How the Opposition Evolved: A Case Study of T ed: A Case Study of Taiwan’s Democratization*. <https://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4879&context=m>

- Pinghui, Z. (2017, March 14). *Cross-strait row blocking Taiwanese exports to mainland*. South China Morning Post.
<https://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/2078860/cross-strait-tensions-barrier-mainland-entry-taiwanese>
- Rally backs Taiwan students occupying parliament. (2014, March 21). *BBC News*.
<https://www.bbc.com/news/world-asia-26679496>
- Schmitz, R. (2018, June 20). “*Born Independent, Taiwan’s Defiant New Generation Is Coming Of Age*.” NPR. <https://www.npr.org/2018/06/20/616083178/born-independent-taiwan-s-defiant-new-generation-is-coming-of-age>
- Shanghai releases preferential policies for Taiwan compatriots*. (2018, June 8). China Daily.
<https://govt.chinadaily.com.cn/a/201806/08/WS5b78a791498e855160e90924.html>
- Shu-ling, K. (2008, September 4). “*State to state” theory is dead, Ma says* . Taipei Times.
<https://www.taipeitimes.com/News/front/archives/2008/09/04/2003422244>
- Sudworth, J. (2020, January 14). China needs to show Taiwan respect, says president. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-asia-51104246>
- Sui, C. (2013, October 28). Taiwan’s services agreement with China triggers concerns. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/business-24562042>
- Tanner, M. S. (2007). Chinese Economic Coercion Against Taiwan, A Tricky Weapon to Use. In *National Defence Research Division*.
https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2007/RAND_MG507.pdf
- Tien, H.-M., & Shiau, C.-J. (1992). Taiwan’s Democratization: A Summary. *World Affairs*, 155(2), 58–61.
<https://www.jstor.org/stable/20672340?searchText=&seq=1>
- Tiezzi, S. (2016, November 4). *Cross-Strait Relations Caught in a Time Warp*. The Diplomat. <https://thediplomat.com/2016/11/cross-strait-relations-caught-in-a-time-warp/>
- Tsang, S. (2000). China and Taiwan: A Proposal for Peace. *Security Dialogue*, 31(3).
<https://www.jstor.org/stable/26296658>
- Wang, A. H.-E. (2017). The Waning Effect of China’s Carrot and Stick Policies on

- Taiwanese People. *Asian Survey*, 57(3).
<https://doi.org/10.1525/as.2017.57.3.475>
- Winckler, E. A. (1984). Institutionalization and Participation on Taiwan: From Hard to Soft Authoritarianism? *The China Quarterly*, 99.
<https://doi.org/10.1017/s0305741000017148>
- Wu, H.-C., & Xiao, L. (2021). Comparison of the Democratic Concepts of the People in Mainland China and Taiwan: Support and Understanding. *Asian Journal for Public Opinion Research*, 9(1), 3–24.
<https://doi.org/10.15206/ajpor.2021.9.1.3>
- Yates, S. J. (1998, July 11). “Clinton Statement Undermines Taiwan.” No. 538 . The Heritage Foundation Executive Memorandum.
https://thf_media.s3.amazonaws.com/1998/pdf/em538.pdf
- Zhao, S. (2016, October 4). *President Tsai and Beijing clash*. East Asia Forum.
<https://www.eastasiaforum.org/2016/10/04/president-tsai-and-beijing-clash/>